

1935/36
Biblioteka Sejmu Śląskiego

22520 //

Biuro Główna Śląska

SPRAWOZDANIE

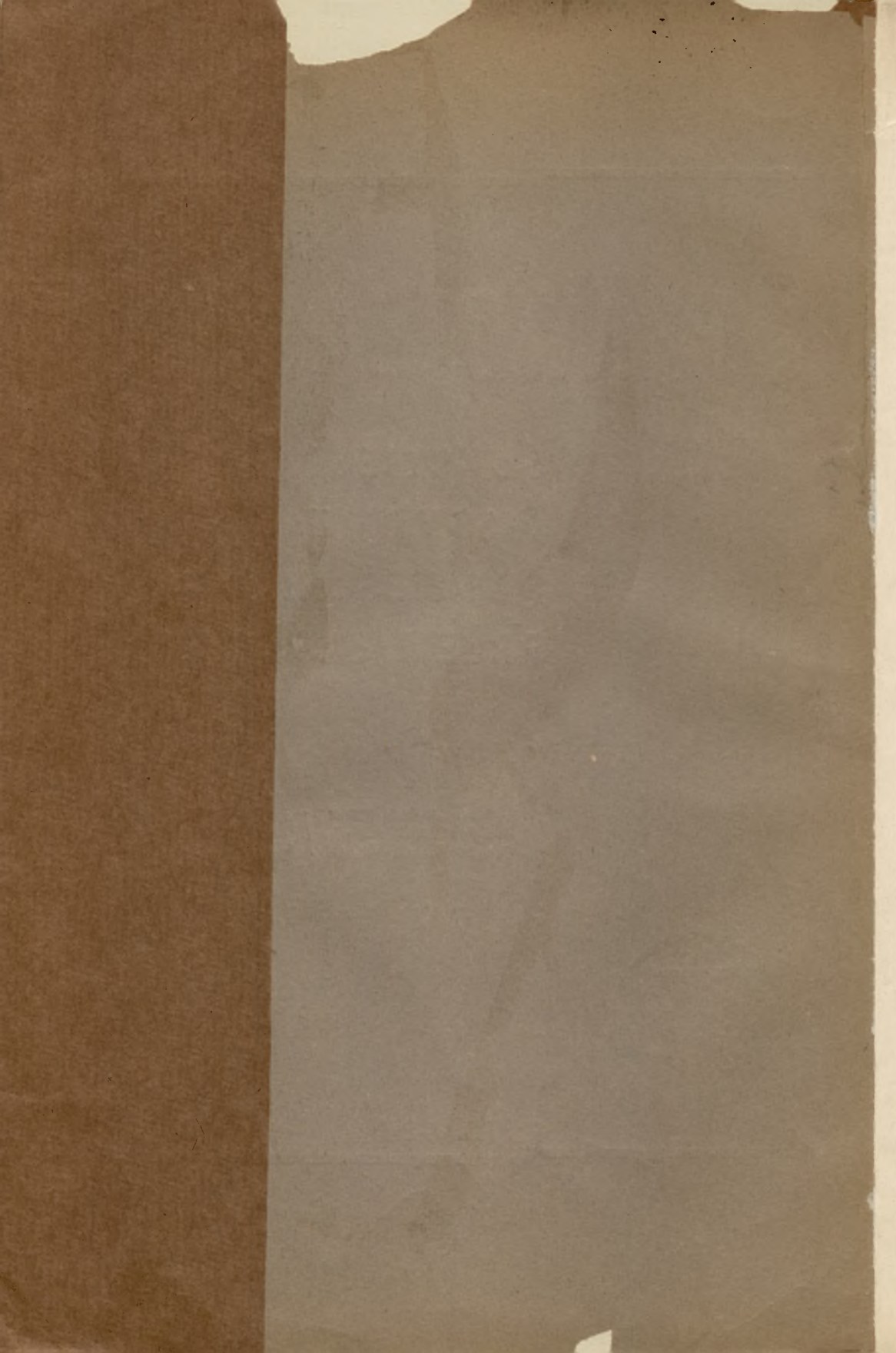
ŚLĄSKIEGO
INSTYTUTU
RZEMIEŚLNICZO-
PRZEMYSŁOWEGO

Z A R O K

1935/36

KATOWICE

SPRAWOZDANIE

Śląskiego Instytutu
Rzemieślniczo-Przemysłowego

z a r o k

1935/36

19

Katowice

36

N a k ł a d e m w ł a s n y m

654
32

22520^{II}, 1935/36

for

Inst. Przemysłowo-Pracowniczy

Kce 22 III 37

5-

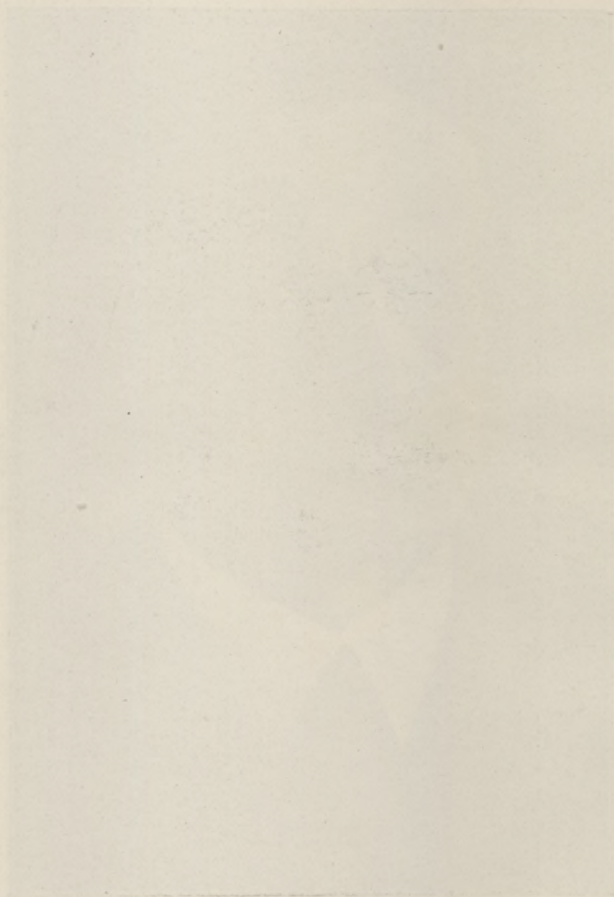
X-54458
22520 II

za rok 1935/36

Wojewoda Śląski DR MICHAŁ GRAŻYŃSKI,
Protector
Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego.

W. J. VAN ALLEN, JR. : DR. MICHAEL CHASTAIN

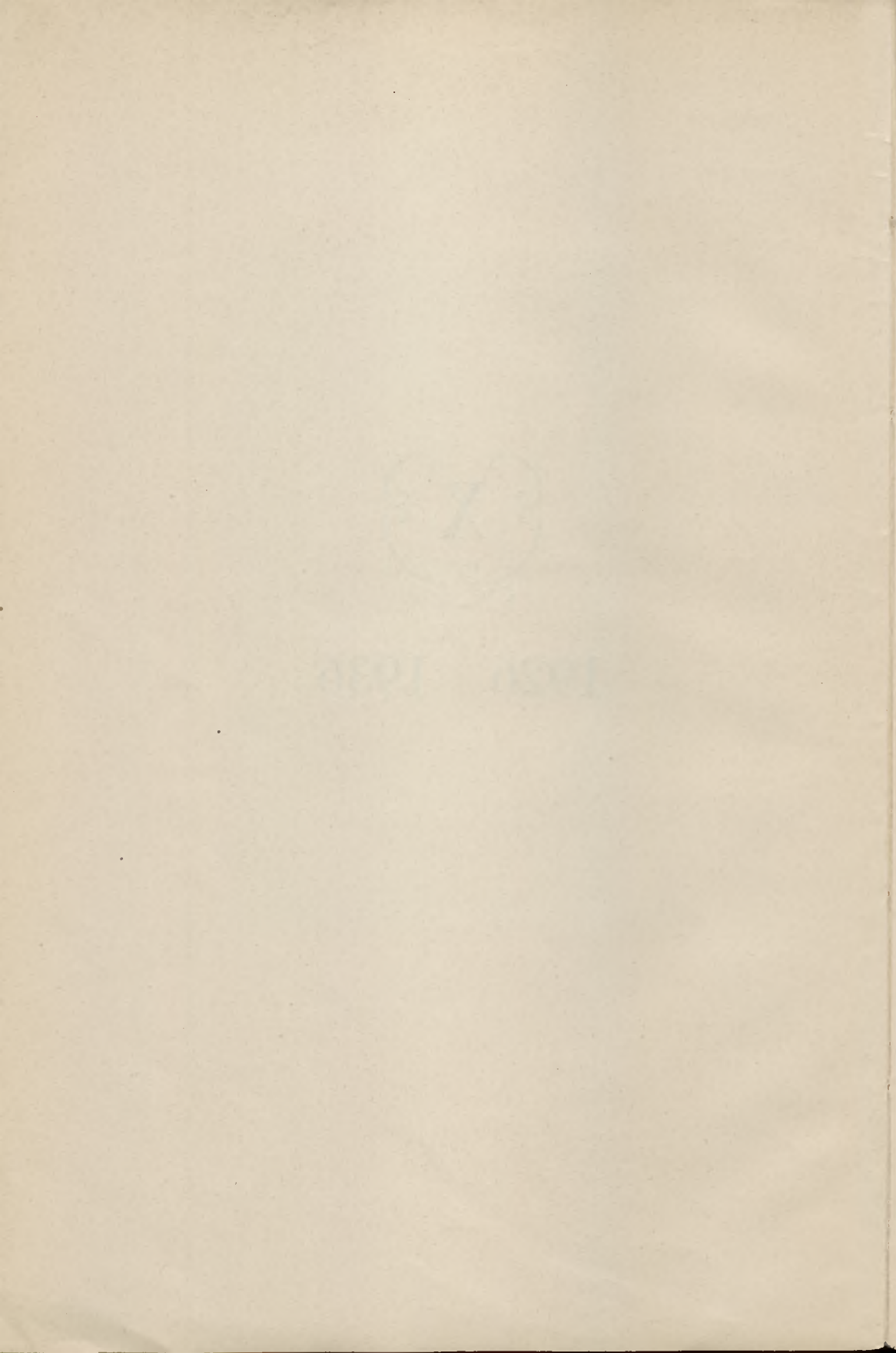
Proctor

Proctor for the Honorable Court

Proctor for the Honorable Court

1926—1936

ZARZĄD.

Członkowie Zarządu z wyboru:

1. *Juzwa Leopold*, wicedyrektor Śląskiego Zakładu Ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa, Katowice, ul. Kopernika 3, wybrany dnia 16 października 1934 r.; prezes Instytutu.

2. *Hamerlok Józef*, przedsiębiorca posadzkowy, Katowice, ul. Kościuszki 16, wybrany dnia 30 października 1935 r.; wiceprezes.

3. *Inż. Rychlik Żdzisław*, Katowice, ul. Opolska 11, wybrany dnia 16 października 1934 r.

4. *Szmigielski Bronisław*, dyrektor Izby Rzemieślniczej w Katowicach, Pl. Wolności 12, wybrany dnia 30 października 1935 r.

Członkowie Zarządu delegowani:

1. *Inż. Bogdanowicz Marjan*, dyrektor Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych, Katowice, ul. Krasińskiego 3, jako delegat Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego.

2. *Dr. Dobrowolski Aleksander*, Katowice, Pl. Wolności 12 a, jako delegat Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach.

3. *Łyszczak Piotr*, prezes Izby Rzemieślniczej, Katowice, Pl. Wolności 12, jako delegat Izby Rzemieślniczej w Katowicach.

Komisja rewizyjna:

1. *Inż. Machocki Tadeusz*, Katowice, Urząd Wojewódzki Śląski, wybrany 30 października 1935 r.
2. *Niškiewicz Kiljan*, przemysłowiec, Katowice, ul. Dąbrowskiego 2, wybrany 30 października 1935 r.
3. *Rulczyński Antoni*, mistrz fryzjerski, Katowice, ul. 3-go Maja 17, wybrany 30 października 1935 r.

Zastępcy:

1. *Błondowski Jan*, Katowice, Urząd Wojewódzki Śląski, wybrany 30 października 1935 r.
2. *Lotter Paweł*, mistrz obuwniczy, Katowice, ul. Mieleckiego 3, wybrany 30 października 1935 r.

Zespół osobowy biura Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Katowicach.

1. Dyrektor Instytutu: *inż. Łabęcki Zygmunt*, od 15 października 1934 r., Chorzów, ul. Powstańców 19, tel. nr. 405.91.
2. *Wicik Eugenjusz* — od 1 kwietnia 1928 r., Przełajka, ul. Wiejska 29, sekretarz.
3. *Tylec Edmund* — od 1 lutego 1936 r., Czeladź, ul. Ks. Pieńkowskiego 21, pomocnik sekretarza.
4. *Szewczykówna Aleksandra* — od 1 sierpnia 1935 r., Sosnowiec II, ul. Saturnowska 12, stenotypistka.
5. *Pitera Adam* — od 1 lutego 1935 r., Katowice, ul. Francuska, księgowy.
6. *Kycia Emanuel* — od 15 maja 1936 r., Ochojec, Leśna 5, woźny.

Dnia 20 grudnia 1936 r. upływa 10 lat od chwili powołania do życia na terenie województwa śląskiego Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego, jako placówki, mającej służyć interesom rzemiosła i przemysłu. Pragniemy uczcić tę rocznicę nie szumnymi obchodami, nie szeregiem przemówień głoszących nazewnątrz chwałbę czynów dokonanych i licznych zamierzeń, a kryjących jednocześnie skrętnie wszelkie braki i niedomagania, — ale uczciwym rachunkiem sumienia, zestawieniem wszystkich: win i en i m a, pragniemy wykazać naszą działalność, aby czynniki powołane i zainteresowane mogły na podstawie tego rzeczywistego obrazu odnieść się do naszej instytucji bezstronnie i pochwalić, jeśli będzie za co, a skrytykować życzliwie niedociągnięcia, uznać obraną drogę, lub skierować na inną, lepszą. W tym celu, kreśląc poniżej w krótkości minione dzieje rozwoju i poczynañ Instytutu, przedstawiamy suche fakty i jakże wymowne liczby zestawień, wysnuwając przy końcu logiczne wnioski, płynące z doświadczeń 10-letniej pracy.

W nowoczesnej walce ekonomicznej i we współzawodnictwie o zbyt produkcji i jej wymianę na rynkach, siła fizyczna i sprawność manualna stały się czynnikami drugorzędnymi, schodzącymi na coraz to dalszy plan, w wielu nawet dziedzinach wytwórczości zostały one usunięte całkowicie z procesu produkcji, co w rezultacie wytworzyło paradoksalny objaw: mimo olbrzymiego zapotrzebowania i bardzo wielkiej produkcji — miliony bezrobotnych. Stało się to dlatego, że siła i sprawność ludzka w nowoczesnych metodach produkcji okazuje się zbyt kosztowną. Współczesny bowiem konsument pragnie za swe ograniczone dochody uzyskać maksimum konieczności życiowych i dlatego

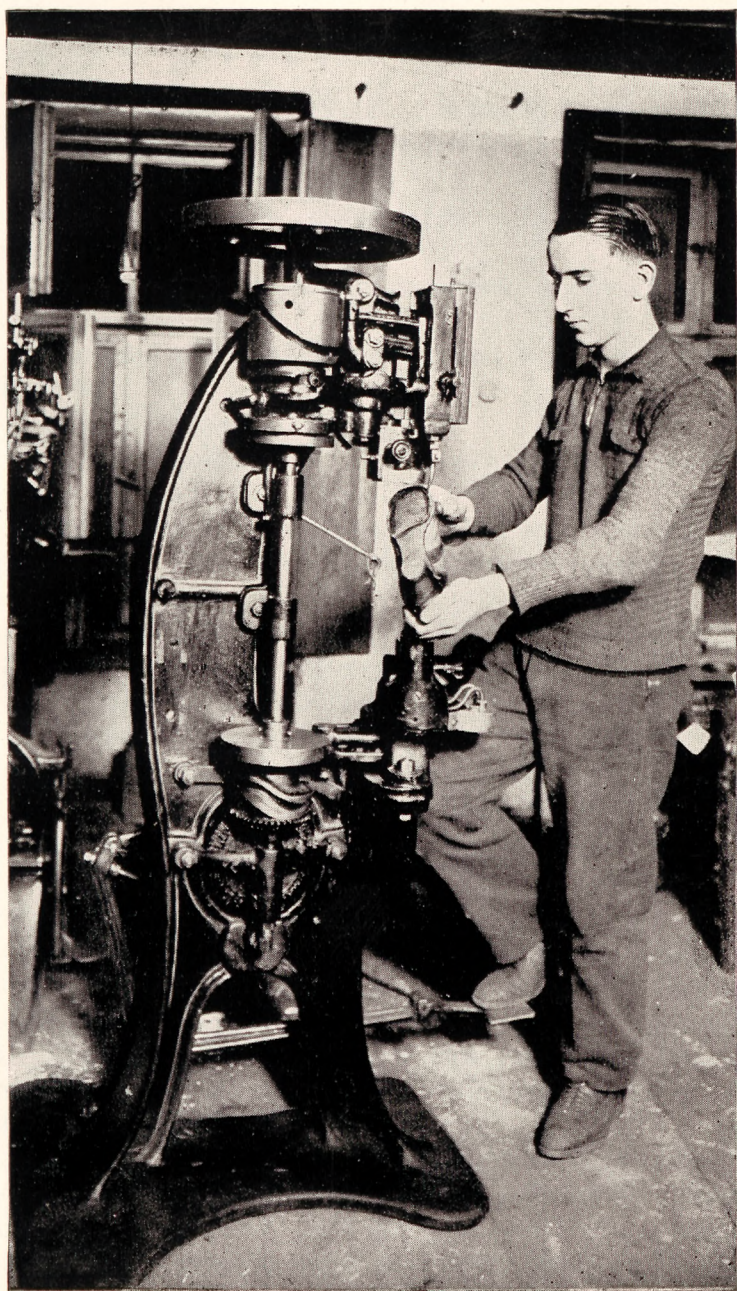
też produkcja, mająca zdobyć rynki zbytu, obok możliwej doskonałości pod względem formy i zastosowania, powinna się odznaczać taniością, a zatem powinna być osiągnięta przy jak najmniejszym nakładzie kosztów i wysiłku.

Ten wyścig o obniżenie kosztów wytwórczości doprowadził do tego, że maszyna, pracująca szybciej, dokładniej i taniej aniżeli ręka ludzka, coraz to bardziej uzyskuje przewagę nad żywym wytwórcą, a jednocześnie stawia człowiekowi coraz to wyższe wymagania pod względem inteligencji i gruntowności wiedzy fachowej. Każda wytwórczość, specjalnie zaś wytwórczość drobna, a na takiej właśnie wytwórczości opiera się zaspokojenie zapotrzebowania większości przedmiotów codziennego użytku, musi być zorganizowana według najnowszych metod i zdobyćzy współczesnej techniki. Szczególnie zaś dużo wiedzy fachowej i doskonałych urządzeń technicznych potrzebuje przemysł drobny i rzemiosło, które poza trudnościami natury ogólnogospodarczej zwalczać musi nadto w województwie śląskiem szczególne trudności lokalne, powstałe z powodu specyficznych warunków tutejszego terenu.

Rzemiosło polskie na Śląsku, niedopuszczane za czasów zaborczych do udziału w dostawach i robotach publicznych, jest za słabe, by własnymi siłami i środkami zdobyć dostateczną wiedzę w zakresie najnowszych postępów techniki, umożliwiającą skuteczną walkę z konkurencją fabryczną i zagraniczną.

Ażeby zatem pracownikowi polskiemu na Śląsku, zarówno samodzielnemu jak i fabrycznemu, udostępnić zdobycie tych koniecznych wiadomości fachowych i celem zapoznania go z najnowszymi metodami pracy, powzięto na Zjeździe Izby Rzemieślniczych w Katowicach w dniu 11 kwietnia 1926 r. myśl utworzenia instytucji, któraby te zadania spełniła.

Po opracowaniu wytycznych dla przyszłej placówki i po ułożeniu statutu powołano do życia dnia 20 grudnia 1926 r. Śląski Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy w Katowicach, którego wysokim protektorem raczył zostać p. wojewoda śląski, dr. Michał Grażyński, dając tem świadectwo potrzebie i ważności nowej placówki.

Przeszywarka.

Cele Instytutu:

Zarówno statut Instytutu jak i uchwały Walnych Zebrań i Zarządu zakreśliły bardzo szeroko następujący program działalności:

- a) urządzenie kursów zawodowych, odczytów, wykładów i t. p.,
- b) wydawanie odpowiednich czasopism, publikacji i podręczników fachowych,
- c) popularyzowanie wyrobów wzorowych zapomocą wystaw i konkursów,
- d) porady techniczne i artystyczne,
- e) udzielanie wskazówek przy nabywaniu maszyn, narzędzi, surowców, modeli, wzorów i t. d.,
- f) współdziałanie z władzami państwowymi i instytucjami samorządowymi, jako też ze szkołami przemysłowymi i instytucjami pokrewnymi,
- g) współdziałanie w organizacji spółek rzemieślniczych,
- h) współdziałanie w naukowej organizacji pracy,
- i) prowadzenie psychotechnicznej poradni,
- j) udzielanie nagród i premij.

Powyższy program jest oczywiście programem maksymalnym, którego całkowita realizacja winna być celem przyświecającym działalności Instytutu, celem możliwym do osiągnięcia tylko przy bardzo dużych funduszach i w miarę odpowiedniej rozbudowy.

Organizując swą pracę w ramach powyższego programu, Instytut uważał za swój najważniejszy obowiązek, za najpilniejszą sprawę, dokształcanie pracowników w rzemiośle i przemyśle i dlatego działalność swą niemal w 95% rozwinął w tym kierunku, nieznaczna tylko część wysiłków poświęcając innym, statutowo przewidzianym, poczynaniom.

Jak widać z poniżej zamieszczonych zestawień (str. 10—12), Instytut zorganizował w minionem 10-leciu 277 kursów dokształcających dla przemysłu (136) i dla rzemiosła (136), o ogólnej liczbie 33.154 godzin lekcyjnych oraz 5.987 słuchaczy. Na kur-

sach tych zatrudnionych było w tym czasokresie 416 wykładowców. Ilość kursów zorganizowanych w Katowicach do ilości kursów w innych miejscowościach województwa śląskiego przedstawia się jak 2 : 1 (194 : 83).

Zestawienie kursowe ogólne
za okres od 1. I. 1927 do 31. VIII. 1936 r.

		Ilość kursów ogólna	w t e m					Godz. lekc.		Uczestników					Wykładowców
			rzemieślni- czych	przem- ysłowych	innych	w Katow- icach	w innych miejscow.	ogółem	średnio na 1 kurs	zapisanych	ukończyło	% koń- czących	średnio na 1 kursie		
1927	(12 mies.)	8	1	7	—	5	3	1096	147	146	124	84,9	15,5	25	
1928	(12 mies.)	14	6	8	—	7	7	2294	164	335	256	74,3	16,6	25	
1929	(12 mies.)	25	12	13	—	16	9	4032	161	800	737	92,1	29,5	38	
1930	(12 mies.)	24	14	10	—	13	11	4184	175	704	569	80,8	23,7	42	
1931	(12 mies.)	34	13	21	—	23	11	3597	106	804	729	90,6	21,4	53	
1932/33	(15 mies.)	38	16	21	1	27	11	3984	105	806	727	90,2	19,1	44	
1933/34	(17 mies.)	45	31	14	—	34	11	3626	80	773	699	90,3	15,3	47	
1934/35	(12 mies.)	36	18	18	—	30	6	3163	88	753	718	95,4	20,0	36	
1935/36	(12 mies.)	53	25	24	4	29	14	7178	135	1484	1428	96,4	26,9	106	
Razem		277	136	136	5	194	83	33154	120	6602	5987	90,7	21,6	416	

Wystawa prac uczestniczek kursu modniarskiego.

Zestawienie kursów według zawodów
za okres od 1. I. 1927 do 31. VIII. 1936 r.

	L. p.		1927	1928	1929	1930	1931	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	Razem
			3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
p r z e m y s ł o w e	1	Dozorców elektrycznych	2	1				1				4
	2	Palaczy kotłowych	5	4	2	2	3	2	4	7	4	33
	3	Spawania i cięcia metal.		2	6	5	6	5	2	4	6	36
	4	Laborantów chemicznych		1	2	1					2	6
	5	Narzędziarski			1							1
	6	Maszynistów			1		1					2
	7	Instalatorów gaz. i wod.									1	2
	8	Radjowy				1	1	1	1			4
	9	Monterów elektr.				1						1
	10	Instal. elektr.					1			1		2
	11	Naprawy maszyn elektr.					1	1	2			4
	12	Kinooperatorów					1	1		1		3
	13	Elektromonterów					1	1		1	1	4
	14	Transformatorowy					1					1
	15	Oświetleniowy					1	1		1		3
	16	Betoniarzski					2	1				3
	17	Kreśleń technicznych					1		1	2	2	6
	18	Technologii chemicznej					1					1
	19	Nawijaczy motorów elektr.						1	1	1	2	5
	20	Obsługi silników elektr.						1				1
	21	Obliczeń elektrycznych						1				1
	22	Budowlany						1				1
	23	Tkacki						2				2
	24	Central. ogrzewania						1			1	2
	25	Prepar. wody techn.							1		1	2
	26	Mydlarski							2			2
	27	Obsługi rozdzielni									2	2
	28	Mechaników samochod.									1	1
	29	Drogomistrzów									1	1
			7	8	13	10	21	21	14	18	24	136

Zestawienie kursów według zawodów
za okres od 1. I. 1927 do 31. VIII. 1936 r.

	L. p.		1927	1928	1929	1930	1931	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	Razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
r z e m i e ś l n i c z e	1	Przyg. do egz. mistrz.	1	3	3	2	3	3	5	4	11	35
	2	Kroju damskiego i męsk.		1	5	2	3	2	11	4		28
	3	Klejenia podeszew		1	1							2
	4	Obuwniczy		1	2	6					1	10
	5	Wyszywaczek tkackich			1							1
	6	Terminat. rzem. budowl.				2						2
	7	Imitacji drzewa i marmur.				1						1
	8	Malarzy i lakierników				1	1	1	2	1	2	8
	9	Kreśleń stolarskich					1				2	3
	10	Mech. repar. obuwia					1					1
	11	Piekarski					1		1	1		3
	12	Modniarski					2	1				3
	13	Podkuwaczy					1	2	1	2	1	7
	14	Wytw. sztucznego kamienia						1				1
	15	Murarsko-ciesielski						1				1
	16	Kwaciarski						1				1
	17	Kroju dla bezrobotn.						4				4
	18	Ondulacji wodnej							4	2	1	7
	19	Ondulacji żelazkowej							2	1		3
	20	Farbowania włosów							1	1		2
	21	Blacharski							1			1
	22	Barwienia blachy							1			1
	23	Wyrobu opanek							1			1
	24	Tokarski							1	1	2	4
	25	Rzeźnicki (mistrzowski)								1	2	3
	26	Czeladniczy (przyg.)									3	3
i n n e			1	6	12	14	13	16	31	18	25	136
	1	Języka polskiego						1				1
	2	Dekoracji wystaw sklep.									4	4
								1			4	5

Stoisko Instytutu na wystawie Rzemieśniczo-Przemysłowej w Katowicach
we wrześniu 1932 r.

Inne prace Instytutu.

Z innych prac Instytutu na wymienienie zasługują:

1. Działalność wydawnicza, której dorobek przedstawia się dość skromnie, gdyż obejmuje tylko podręcznik: „Kalkulacja Krawiecka“ w opracowaniu dr. Franciszka Jurasz i Wojciecha Samarzewskiego, wydany w r. 1929 w ilości 5.000 egzemplarzy. Prócz tego poparł Instytut materialnie, wspólnie z Izbą Rzemieślniczą w Katowicach, przez udzielenie subwencji, podręcznik W. Samarzewskiego i E. Niebroja p. t. „Egzamin Mistrzowski“, wydany w r. 1935 w ilości 1.400 egzemplarzy.

2. Działalność spółdzielczo-eksperymentalna, której plonem było założenie w Mikołowie Eksperymentalnej Placówki szewskiej, zaopatrzonej w komplet maszyn i narzędzi do mechanicznego wyrobu i reparacji obuwia. Placówka ta, stworzona w roku 1929 kosztem dwudziestukilku tysięcy złotych, nie spełniła pokładanych w niej nadziei i została zlikwidowana w r. 1934 z braku zainteresowania i poparcia rzemiosła obuwniczego. Maszyny i urządzenia zostały ostatecznie sprzedane w r. 1935 spółdzielni „Obuwnik“ w Katowicach i w ten sposób chociaż częściowo został osiągnięty cel pierwotny: utrzymanie wzorowego warsztatu obuwniczego, urządzonego na większą skalę.

3. Działalność propagandowa, w wyniku której Instytut brał udział w wystawie Rzemieślniczo-Przemysłowej, urządzonej przez Izbę Rzemieślniczą w Katowicach z okazji 10-lecia jej istnienia w czasie od 17 września do 3 października 1932 roku. We własnym stoisku zawieszono na ścianach grafikony i ustawiono te przedmioty, które ilustrowały działalność Instytutu i dawały pogląd na całokształt jego pracy. Za wystawione ekspozyty otrzymał Instytut dyplom i medal złoty.

Pomieszczenie Instytutu.

Początkowo prace Instytutu były utrudnione z powodu braku odpowiedniego lokalu, gdyż Instytut mieścił się w prywatnych mieszkaniach.

Dopiero z chwilą uzyskania od 1 czerwca 1931 pomieszczenia w Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych, umożliwiającego skoncentrowanie całej pracy Instytutu zarówno administracyjnej jak i kursowej w jednym miejscu, można było odpowiednio rozwijać działalność Instytutu. Do tego przyczyniła się umowa, zawarta ze Śląskimi Technicznymi Zakładami Naukowymi, na mocy której zarówno Instytut jest uprawniony do korzystania z pracowni i pomocy tych Zakładów, jak też i odwrotnie: Śląskie Techniczne Zakłady Naukowe korzystają ze zbiorów i pomocy naukowych Instytutu, które w roku 1934 zostały przeniesione do pomieszczeń szkolnych, co zapewnia im lepszą opiekę i gwarantuje bezwzględnie lepsze ich wykorzystanie.

Wszelkimi sprawami Instytutu kieruje Zarząd, składający się z osób wybranych na corocznem Walnem Zgromadzeniu Członków Instytutu i z osób delegowanych przez władzę nadzorczą oraz związki i instytucje zainteresowane. Kolejnymi prezesami Zarządu byli pp.:

Od 20. XII. 1926 do 29. III. 1927 — *inż. Łowiński Mieczysław*, przedstawiciel Związku Przemysłowców Górniczo-Hutniczych w Katowicach.

Od 29. III. 1927 do 10. II. 1928 — *Pojda Teofil*, mistrz ślusarski w Katowicach.

Od 10. II. 1928 do 13. IV. 1932 — *inż. Obrąpalski Jan*, dyrektor Stowarzyszenia Dozoru Kotłów Parowych w Katowicach.

Od 13. IV. 1932 do 12. VII. 1933 — *inż. Piotrowski Władysław*, decernent oświatowy Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach.

Od 12. VII. 1933 do 20. XII. 1936 — *Juzwa Leopold*, wicedyrektor Zakładu ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa w Chorzowie.

Stanowiska dyrektorów Instytutu obejmowali kolejno pp.:

Od 20. XII. 1926 do 22. IX. 1927 — *Niebrój Emil*.

Od 14. X. 1927 do 31. VII. 1928 — *Krygier Zbigniew*.

Od 1. VIII. 1928 do 15. XI. 1934 — *inż. Bizoń Mieczysław*.

Od 16. XI. 1928 do 20. XII. 1936 — *inż. Łabęcki Zygmunt*.

Fundusze czerpie Instytut z następujących źródeł:

1. Składki członków rzeczywistych,
2. składki członków wspierających,
3. wpływy z imprez Instytutu (kursy i t. p.),
4. subwencje władz państwowych i wojewódzkich.

Ruch członków.

Ponieważ składki członkowskie nie mogą być wysokie, stanowią w stosunku do budżetu i potrzeb Instytutu pozycję raczej symbolizującą zainteresowanie społeczeństwa. Właściwymi dochodami są dopiero wpływy z imprez Instytutu, a w szczególności z kursów, których kosztu winny być jednak kalkulowane jak najniżej, aby nie utrudniać interesowanym możliwości korzystania z tych kursów. Istnienie zatem Instytutu musi być w znacznej mierze oparte na finansowym poparciu władz, udzielających subwencji ze źródeł pochodzących z udziału w 25%-owym dodatku do państwowego podatku przemysłowego, bądź z innych źródeł, stojących do dyspozycji władz na ten cel.

Dowodem, że dochody pochodzące ze składek członkowskich nie stanowią poważnych sum, jest poniższe zestawienie, obrazujące ruch członków za ubiegłe 10-lecie:

i ło ś ć c z ł o n k ó w		
	zwyczajnych	wspierających
1927	107	—
1928	110	—
1929	141	5
1930	136	6
1931	85	6
1932/33	154	8
1933/34	183	6
1934/35	97	7
1935/36	125	7

Przegląd czynności organizacyjnych.

Jeżeli idzie o wewnętrzną pracę Instytutu, to miarą jej będą poniższe liczby, obrazujące pracę tę w minionem 10-leciu.

Rok	Ilość posiedzeń Zarządu	Ilość pism:	
		otrzymanych	wysłanych
1927	17	332	619
1928	11	715	1653
1929	5	1462	6629
1930	6	1865	6550
1931	4	1683	9919
1932/33	8	3410	29965
1933/34	11	2576	13461
1934/35	9	1215	6762
1935/36	8	1480	8997
	79	14738	84555

Zestawienie finansowe za

Okres sprawo- zdawczy		D o c h o d y						
		Ogólne	Kursy	%	Różne	%	Sub- wencje	%
		1	2	3	4	5	6	7
1927	(12 mies.)	44229.75	7096.—	16,0	1761.—	4,0	35372.75	80,0
1928	(12 ")	74058.06	9353.—	12,6	12705.06	17,2	52000.—	70,2
1929	(12 ")	126333.24	31208.80	24,7	24525.44	19,5	70600.—	55,8
1930	(12 ")	130118.08	29001.25	22,3	22016.83	16,9	79100.—	60,8
1931	(12 ")	119536.06	39250.25	32,9	8285.81	6,9	72000.—	60,2
1932/33	(15 ")	128788.30	35652.35	27,7	4985.95	3,9	88150.—	68,4
1933/34	(17 ")	108142.77	27766.80	25,6	47975.97	44,3	32400.—	30,1
1934 35	(12 ")	60429.82	29811.52	49,3	10505.04	17,4	20113.26	33,3
1935/36	(12 ")	94827.97	65610.38	69,2	17312.62	18,3	11904.97	12,5
		886464.05	274750.35				461640.98	

U w a g a: W sumach kolumny 4 zawarte są salda gotówkowe.

Zbiory elektrotechniczne.

okres od 1. I. 1927 do 31. VIII. 1936 r.

R o z c h o d y						Saldo na koniec roku
o s o b o w e				Rzeczowe	%	
Admini- stracja	%	Kursy	%			
8	9	10	11	12	13	
16875 44	38,2	14965 98	33,8	7374 39	16,7	5013.94
23782.72	32,1	15484.74	20,8	12929 05	17,5	21861 55
30213 18	23,9	34487.17	27,3	29061.24	22,9	32571.65
30695.42	23,6	33926.11	26,1	43610.77	33,5	21885.78
32128.34	26,9	34714.07	29,0	28481.99	23,8	24211.66
38372 52	29,9	32535 88	25,2	21779.93	16,9	36099.97
33415.33	30,9	24483.62	22,6	50114.28	46,3	129.54
15581 25	25,8	22127.06	36,6	14021.78	23,2	8699.73
18815.17	19,8	41594.54	43,8	22530.36	23,7	11887.90
239879.37		254319 17		229903.79		162361.72

Pozycje 3, 5, 7, 9, 11 i 13 wyrażają %-owy udział w sumach kolumny 1.

Finansową stronę działalności Instytutu ilustruje zestawienie zamieszczone na str. 16—17. Wedle tego zestawienia sumy budżetowe za cały 10-letni okres sprawozdawczy wyniosły 886.464.05 złotych. Początkowo urządzane kursy były deficytowe. Opłaty kursowe nie pokrywały nawet kosztów osobowych kursów. Pochodziło to zarówno z małej frekwencji (p. str. 10) jak i wysokich uposażeń i niewspółmiernie niskich opłat kursowych. Nadwyżka wpływów z opłat kursowych powstaje dopiero w r. 1931, gdy zarówno frekwencja uczestników, jak i pobierane od nich opłaty uległy pewnemu unormowaniu i utrzymuje się w następnych latach, co przejawia się szczególnie silnie w ostatnich dwóch latach, w których — mimo rażącej zniżki otrzymywanych subwencji — zdołano utrzymać ogólną dochodowość na dostatecznym poziomie, idąc po linii samowystarczalności urządzanych kursów w wydatkach tak osobowych, jak i rzeczowych. Subwencje, otrzymywane w pierwszych latach przeciętnie w granicach 80—60% ogólnego dochodu, zmniejszają się coraz bardziej, dochodząc do 30%, a nawet w roku 1935/36 do 12,5% całego dochodu. Mimo to Instytut rozwija się i spełnia zwyczajsko, aczkolwiek z trudem podjęte zadanie.

Koszty administracyjne osobowe, wynoszące razem za okres 10 lat 239.879.37 zł, wykazują stały spadek z 38,2% w pierwszym roku istnienia Instytutu, na 19,8% w roku 1935/36.

Na wydatki rzeczowe w sumie 229.903.79 zł, wykazane w rubryce 12 na str. 17, składają się rozchody na cele bieżącej administracji (lokale biurowe i kursowe, druki, materiały piśmienne, poczta, telefon, opał, światło, remont, reklama i t. p.), oraz inwestycyjne (biblioteka, inwentarz biurowy, pomoce naukowe).

Majątek Instytutu.

Te ostatnie wydatki złożyły się na majątek Instytutu, wykazujący obecnie wartość zł 66.903.11, przyczem kwota powyższa nie jest równoznaczna z kosztami nabycia, lecz stanowi obecną wartość, po uwzględnieniu amortyzacji. Na majątek ten składają się następujące pozycje:

biblioteka, licząca 1421 tomów	18.287.27 zł
inwentarz biurowy	14.556.29 zł
pomoce naukowe	33.120.40 zł
wydawnictwa na sprzedaż	939.15 zł
razem	66.903.11 zł

Ogólne uwagi, dotyczące się kursów.

Wkońcu pozwalamy sobie zaznaczyć, że w sprawozdaniu kursowem (str. 11—12) zwraca uwagę wyraźnie zarysowujący się podział kursów na dwie grupy:

1. kursy odbywające się stale, z mniejszem lub większem nasileniem, z przerwami lub bez;
2. kursy jednorazowe.

Pierwsza grupa obejmuje, jakby należało sądzić, kursy najżywotniejsze i najpotrzebniejsze i kursy te winny być nadal w pierwszym rzędzie organizowane.

W drugiej grupie widzimy bądź te kursy, które po jednorazowej próbie nie znajdują więcej zwolenników, bądź te, które po raz pierwszy urządzono i które dopiero mają wykazać swą żywotność. Wspomniany brak zainteresowania dla niektórych kursów może wynikać z tego, że albo zostały one źle pomyślane i niedostosowane do potrzeb, albo nasyciły na dłuższy czas, widocznie niezbyt wielkie zapotrzebowanie w danej dziedzinie i będą mogły być powtórzone dopiero po dłuższej przerwie.

Do „nieudanych“ kursów należałoby zaliczyć wymienione w dziale kursów przemysłowych (str. 11—12) pod numerami 9, 14, 18, w dziale zaś kursów rzemieślniczych pod numerami 5, 7, 10, 14, 16, 21, 22, 23.

Nie przesądza to wcale sprawy, by Instytut nie miał podjąć próby wznowienia tych kursów w odpowiednim czasie i po odpowiednim przepracowaniu ich programów.

Drugą sprawą, zwracającą uwagę w zestawieniu kursowem (str. 10), jest idealna równowaga pomiędzy ilością kursów rzemieślniczych i przemysłowych (136 na 136). Podkreślić tu należy, że utrzymanie tej równowagi napotyka na duże trudności i po-

łączone jest z niepomiernymi wysiłkami Instytutu, by stan taki utrzymać. O ile organizowanie kursów przemysłowych nie napotyka naogół na żadne prawie trudności, o tyle urządzenie kursu rzemieślniczego bywa częstokroć połączone z wielką pracą. Wszelkie usiłowania nie dają zadawalających wyników. Nie pomagają ani nawiązywanie bezpośredniego kontaktu z rzemieślnikami, ani komunikowanie się z nimi przez cechy lub przez Izbę Rzemieślniczą, ani też ogłoszenia w prasie.

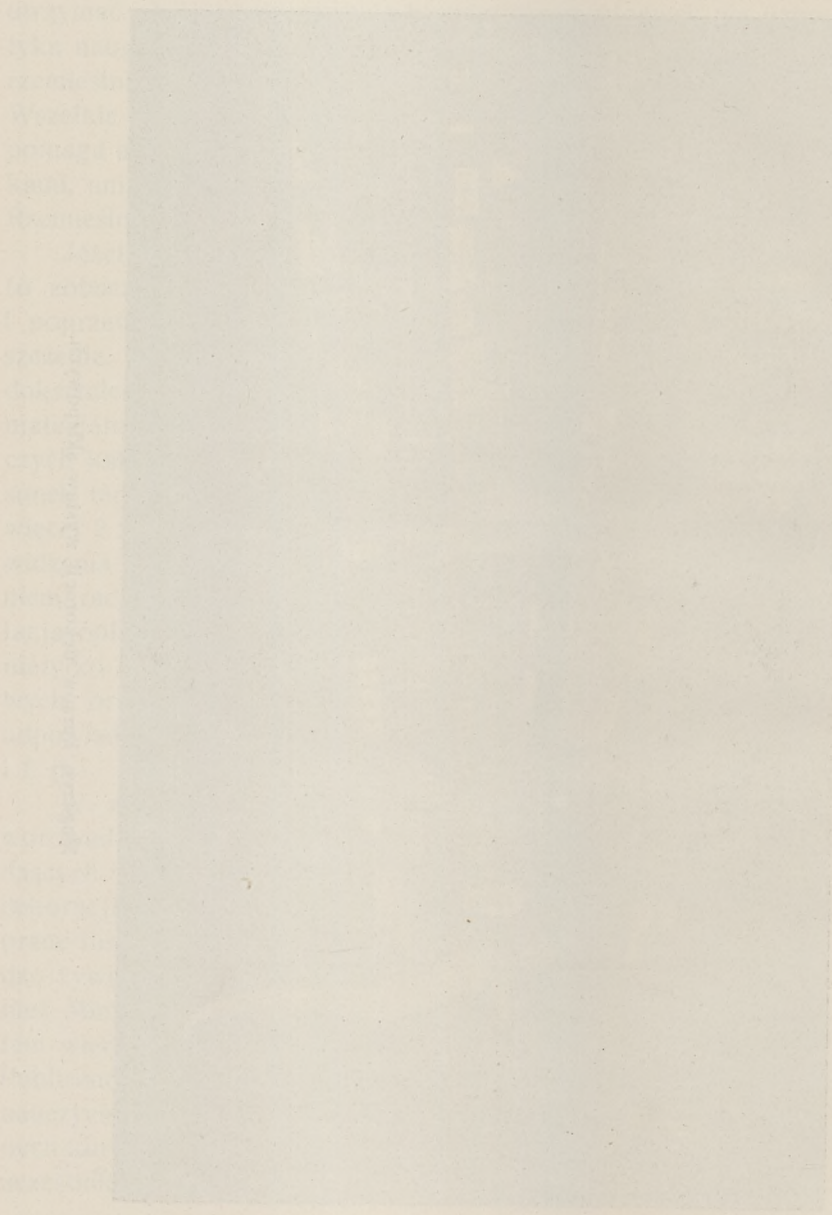
Jeżeli przejrzymy sprawozdania Instytutu za ubiegłe lata, to zobaczymy, że uwagi te były podnoszone niejednokrotnie i poprzednio, w latach dobrej konjunktury, co obala przypuszczenie, że przyczyny takiej obojętności rzemiosła w sprawie dokształcania zawodowego szukać należy w ciężkiej sytuacji materialnej, a to tem bardziej, że opłaty dla kursów rzemieślniczych kalkulują się znacznie niżej, niż dla przemysłowych. Stosunek ten, w odniesieniu do godziny wykładowej, wynosi mniej więcej 2 : 5. Kalkulacja ta jest przeprowadzana raczej pod kątem widzenia możliwości płatniczych uczestników, niż z uwzględnieniem racjonalnych podstaw kalkulacyjnych. Racjonalna kalkulacja opłat kursowych polegać winna bowiem na uwzględnieniu nie tylko kosztów wykładowcy, ale także lokalu, pomocy naukowych oraz na uzgodnieniu obciążeń poszczególnych kursów odpowiednim ułamkiem ogólnych kosztów administracyjnych i t. p.

W zestawieniu odbytych kursów (str. 12) zwraca uwagę wprowadzenie nowego rodzaju kursów, zasadniczo nie wchodzących w zakres działalności Instytutu, a mianowicie kursów dekoracji wystaw sklepowych. Kursy te zostały zorganizowane przez Instytut w ostatnim roku 10-lecia i okazały się od razu bardzo żywotne i potrzebne. Kursami temi zainteresowało się również Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego tem więcej, że zakres ich został za zgodą Wydziału Oświecenia Publicznego rozszerzony na dokształcanie w tym przedmiocie nauczycieli szkół handlowych. Mimo dużych kosztów inwestycyjnych kursy te opłacają się i zyskały sobie duże uznanie, ściągając uczestników z całej Polski.

Magazyn kursów dekoracji wystaw sklepowych.

THE JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., U.S.A.
Subscription price, Five Dollars Per Annum in Advance
Single Copies, Fifteen Cents
Entered as Second-Class Matter, May 2, 1912
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in
Act of October 3, 1917, authorized on July 16, 1918
Postage paid at Chicago, Ill.
Postmaster: Send address changes in this journal to
JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
535 N. Dearborn Ave., Chicago 10, Ill.
Second-Class Postage Paid at Chicago, Ill.

Published by the American Medical Association, 535 N. Dearborn Ave., Chicago 10, Ill.
Copyright, 1958, by American Medical Association
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the American Medical Association.

Na zakończenie niech nam wolno będzie wyrazić podziękowanie Wydziałowi Oświecenia Publicznego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego za poparcie i opiekę, jak również Izbie Przemysłowo-Handlowej w Katowicach i Izbie Rzemieślniczej w Katowicach, które żywo interesują się działalnością Instytutu i okazują mu w zakresie swych możliwości również jak najdalej idącą pomoc i poparcie.

Sprawozdanie za rok 1935/36.

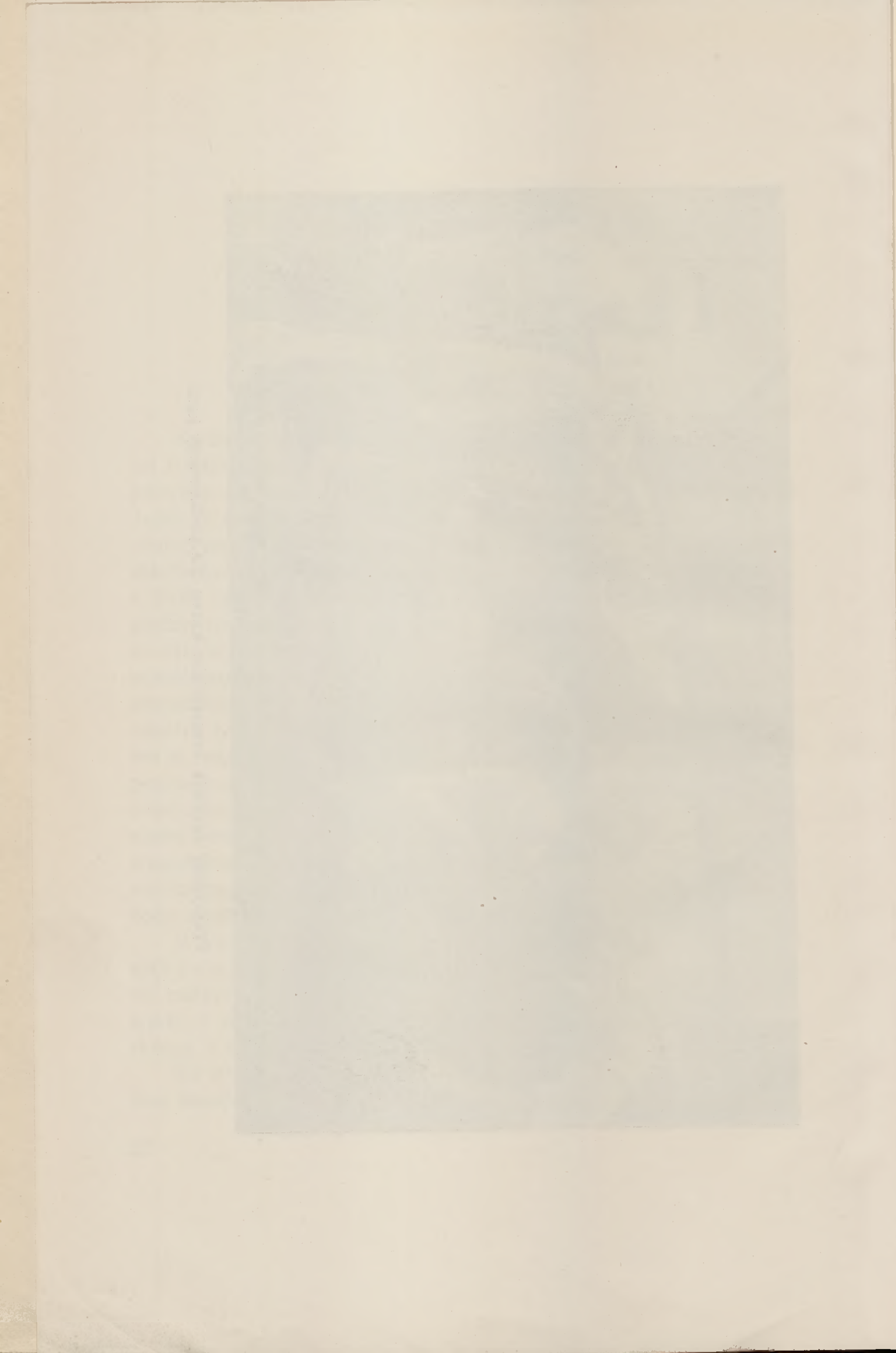
Sprawozdanie niniejsze obejmuje okres budżetowy, t. j. czas od 1 września 1935 do 31 sierpnia 1936 r. W okresie tym przeprowadzono 48 kursów o 6597 godzinach i 1257 słuchaczach. Jeżeli te ostatnie liczby porównamy z ubiegłym rokiem sprawozdawczym, wykazującym 36 kursów przy 3163 godzinach i 718 słuchaczach, to stwierdzimy zarówno zwiększenie ilości kursów o 33%, jak i wzmożenie frekwencji, a wobec zwiększenia ilości godzin również pogłębienie poziomu naukowego. W roku sprawozdawczym przypadło na kurs przeciętnie 135 godzin i 27-miu uczestników, gdy w roku poprzednim tylko 88 godzin i 20-tu uczestników. O zainteresowaniu słuchaczy kursami świadczy odsetek tych uczestników, którzy kursów nie ukończyli. Odsetek ten w roku sprawozdawczym wynosił 3,5%, wobec 4,5% w roku poprzednim. Zwiększono również ilość wykładowców z 36 w roku poprzednim, na 106 w roku sprawozdawczym i to w tym celu, by naukę powierzyć na każdym kursie specjalistom. Oprócz wyżej wymienionych 48 kursów ukończonych, rozpoczęto w roku sprawozdawczym 5 kursów o 171 uczestnikach i 581 godzinach, które będą ukończone w roku szkolnym 1936/37.

Wycieczek naukowych odbyło się 14, a mianowicie: 3 na kursach palaczy kotłowych, 1 na kursie obsługi rozdzielni, 1 na kursie malarzy, 1 na kursie instalatorów i monterów wodociągowych, 2 na kursie przygotowawczym do egzaminu mistrzowskiego, 6 na kursach dydaktyki reklamy.

Na 33 kursach urządzono egzaminy końcowe dla uczestników kursów, a mianowicie: na kursach palaczy kotłowych 4, na

Praktyczny egzamin uczestników kursu dla podkuwaczy koni

kursach spawania 6, na kursach obsługi rozdzielni 2, na kursie preparowania wody technicznej 1, na kursie monterów centralnego ogrzewania 1, na kursie dla instalatorów i monterów wodociągowych 1, na kursach przygotowawczych do egzaminu czeladniczego 3, na kursach dla nawijaczy maszyn trójfazowych 2, na kursach toczenia gwintów 2, na kursie dla drogomistrzów 1, na kursie dla mechaników samochodowych 1, na kursach kreśleń technicznych 2, na kursie stolarzy meblowych i budowlanych 1, na kursach dla laborantów chemicznych 2, na kursach dekoracji wystaw sklepowych 2, na kursach dydaktycznych techniki reklamy 2.

Kursy odbywały się przeważnie w salach szkolnych (Tarnowskie Góry, Pszczyna, Mysłowice, Cieszyn, Wodzisław, Bielsko), miejscowe zaś wyłącznie w Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych. Jedynie kursy wymagające praktyki przy specjalnych warsztatach pracy mieściły się w odpowiednich lokalach, a mianowicie: fryzjerskie w zakładach fryzjerskich, podkuczawczy koni w warsztatach kowalskich, spawaczy w b. hucie „Marta“.

Nowością w pracy Instytutu były kursy dekoracji wystaw sklepowych, aczkolwiek kursy te programem swoim wykraczają poza ramy przewidziane dla Instytutu. Genezą powstania tych kursów była konieczność dostarczenia miejscowemu kupiectwu polskich sił dekoracyjnych, któreby zastąpiły kosztownych dekoratorów, sprowadzanych z Niemiec. Kursy te urządzono w 2-ch ubikacjach, wynajętych na ten cel od Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych, gdzie zainstalowano konieczne inwestycje i urządzenia kosztem około 4.500 zł. Mimo dużych kosztów inwestycyjnych należy się spodziewać, że dochody, płynące z opłat uczestników tych kursów, zwrócą poczynione wydatki w ciągu najwyżej 2-ch lat. Przypuszczenie to na tem opieramy, że w ciągu niespełna rocznego istnienia połowa wydatków inwestycyjnych została już zamortyzowana.

Działalność kursu dekoracyjnego została rozszerzona nadto przez zorganizowanie specjalnych kursów techniki reklamy i dekoracji wystaw sklepowych nie tylko dla pracowników handlo-

wych, ale i dla nauczycieli szkół handlowych. Poczynania Instytutu w tym kierunku, oparte o inicjatywę i życzliwe współdziałanie Wydziału Oświecenia Publicznego, znalazły pełne zrozumienie i zainteresowanie Departamentu Szkolnictwa Zawodowego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, któremu kursy te idą na rękę, dokształcając personel nauczycielski.

W następnym roku Instytut zamierza zorganizować kursy dekoracji wystaw sklepowych nie tylko w Katowicach, ale w miarę możliwości również i innych miejscowościach województwa śląskiego.

W roku sprawozdawczym została ostatecznie zlikwidowana eksperymentalna placówka szewska, i to w ten sposób, że wszelkie urządzenia, maszyny i narzędzia odstąpione zostały za sumę 3.000 zł, płatnych w ciągu lat 3-ich, Spółdzielni „Obuwnik” w Katowicach, co z jednej strony pozwoliło Instytutowi choć w części wycofać poczynione wkłady, z drugiej zaś strony dało możliwość poparcia celowej i godnej pochwały inicjatywy polskiego rzemiosła obuwniczego, dla utworzenia nowoczesnego warsztatu wzorowego na większą skalę.

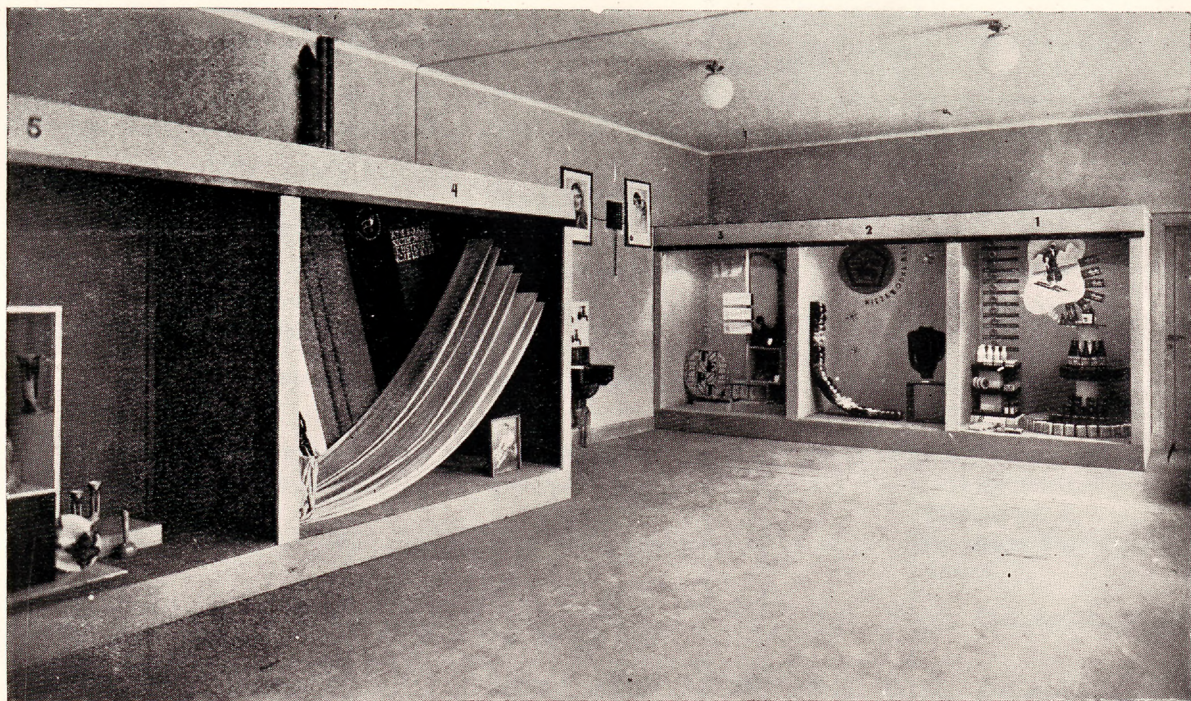
Działalność Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

W okresie sprawozdawczym, t. j. od 1 września 1935 r. do 31 sierpnia 1936 r. odbyto posiedzeń:

- a) Zarządu 7,
- b) Komisji Rewizyjnej 4.

Zestawienie czynności biurowych Instytutu.

W czasie od 1 września 1935 r. do 31 sierpnia 1936 r. wpłynęło listów 1480, wysłano listów 8997.

Sala ćwiczeń kursów dekoracji wystaw sklepowych.

Zestawienie tabelaryczne kursów odbytych w roku szkolnym 1935/36.

L. p.	Nazwa kursu	Miejsce	Czas trwania	Ilość go- dzin	Frekwencje		Wykładowcy
					było zapisa- nych	ukoń- czyło	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Spawania i cięcia metali wspólnie ze Stowarzysze- niem dla Rozwoju Spawa- nia i Cięcia metali	Katowice	od 2. IX. 1935 r. do 4. X. 1935 r.	100	53	53	Inż. Tułacz P. — dyrektor Stowarzyszenia dla Roz- woju Spawania i Cięcia Metali
2	Monterów i instalatorów centralnego ogrzewania	„	od 2. X. 1935 r. do 13. I. 1935 r.	50	21	21	Inż. Rożnowski A.
3	Spawania i cięcia metali jak poz. 1	„	od 15. X. 1935 r. do 21. XI. 1935 r.	100	51	51	jak poz. 1
4	Przygotowawczy do egza- minu mistrzowskiego dla różnych zawodów	„	od 1. X. 1935 r. do 10. XII. 1935 r.	160	30	29	Dr. Karczmarski A., kie- rownik kursu Błędowski J. Dr. Juras Fr. Niebroj E.
5	Preparowania i kontroli wody technicznej	„	od 4. X. 1935 r. do 10. XII. 1935 r.	45	18	16	Inż. Olczakowski Wład.
6	Dla palaczy kotłowych	„	od 1. X. 1935 r. do 14. XII. 1935 r.	92	25	25	Inż. Rożnowski A. Prof. Stahl Wł.
	do przeniesienia			547	198	195	

L. p.	Nazwa kursu	Miejsce	Czas trwania	Ilość go- dzin	Frekwencje		Wykładowcy
					było zapisan- ych	ukoń- czyło	
1	2	3	4	5	6	7	8
	z przeniesienia			547	198	195	
7	Przygotowawczy do egzaminu mistrzowskiego dla czeladników rzeźnickich	Rybnik	od 30. IX. 1935 r. do 16. XII. 1935 r.	150	41	41	Branny J., kierownik kursu Gołuch Br. Dr. Nieślańczyk A. Wieczorek A. Zborowski Wł.
8	Przygotowawczy do egzaminu mistrzowskiego dla czeladników rzeźnickich	Katowice	od 15. X. 1935 r. do 20. XII. 1935 r.	140	19	18	Prof. Bobiński, kierownik kursu Dr. Karczmarski A. Mandrysz J. Dr. Pustówka T. Prof. Stahl Wł.
9	Dla malarzy dekoracyjnych i pokojowych	„	od 2. XII. 1935 r. do 23. XII. 1935 r.	100	12	11	Nyga J.
10	Dla palaczy kotłowych	Bielsko	od 21. X. 1935 r. do 15. I. 1936 r.	92	17	17	Inż. Markiewicz K. Heilig L.
11	Obsługi rozdzielni wysokiego napięcia I.	Katowice	od 5. XII. 1935 r. do 16. I. 1936 r.	53	35	34	Inż. Karcz A.
	do przeniesienia			1082	322	316	

L. p.	Nazwa kursu	Miejsce	Czas trwania	Ilość go- dzin	Frekwencje		Wykładowcy
					było zapisan- ych	ukoń- czyło	
1	2	3	4	5	6	7	8
	z przeniesienia			1082	322	316	
12	Spawania i cięcia metali jak poz. 1	Katowice	od 9. XII. 1935 r. do 23. I. 1936 r.	100	37	37	jak poz. 1
13	Przygotowawczy do egzami- nu czeladniczego	Bielsko	od 1. XI. 1935 r. do 31. I. 1936 r.	204	12	11	Guzdek L., kierownik kursu Heilig L. Inż. Markiewicz K. Inż. Tokarski B.
14	Dla malarzy dekoracyj- nych i pokojowych	Katowice	od 3. I. 1936 r. do 31. I. 1936 r.	150	13	13	Nyga J.
15	Obsługi rozdzielni wyso- kiego napięcia II.	„	od 13. I. 1936 r. do 24. II. 1936 r.	63	22	22	Inż. Karcz A.
16	Toczenia gwintów	Bielsko	od 15. I. 1936 r. do 2. III. 1936 r.	22	33	33	Inż. Woźniak T.
17	Dla nawijaczy maszyn trójfazowych	Katowice	od 3. II. 1936 r. do 11. III. 1936 r.	33	26	24	Inż. Derda St.
	do przeniesienia			1654	465	456	

L. p.	Nazwa kursu	Miejsce	Czas trwania	Ilość go- dzin	Frekwencje		Wykładowcy
					było zapisa- nych	ukoń- czyło	
1	2	3	4	5	6	7	8
	z przeniesienia			1654	465	456	
18	Przygotowawczy do egzaminu czeladniczego	Katowice	od 2. XII. 1935 r. do 17. III. 1936 r.	288	39	39	Prof. Bobiński W., kierownik kursu Dr. Barański A. Bednorz L. Kamiński Z. Kojm H. Krawczyk K. Dr. Ramocki J. Waltoś T.
19	Kreśleń technicznych dla ślusarzy, kowali, mechaników, tokarzy i t. p.	„	od 3. II. 1936 r. do 19. III. 1936 r.	42	23	22	Inż. Hoepting J.
20	Przygotowawczy do egzaminu mistrzowskiego dla różnych zawodów	Pszczyna	od 6. XII. 1935 r. do 24. III. 1936 r.	175	38	36	Tomaszczyk A., kierownik kursu Hess A. Pardygół A. Płonka J.
	do przeniesienia			2159	565	553	

L. p.	Nazwa kursu	Miejsce	Czas trwania	Ilość go- dzin	Frekwencje		Wykładowcy
					było zapisa- nych	ukoń- czyło	
1	2	3	4	5	6	7	8
	z przeniesienia			2159	565	553	
21	Urządzania wystaw skle- powych	Katowice	od 10. II. 1936 r. do 25. III. 1936 r.	144	21	19	Mroszczak J. Prof. Dąbrowski J. Inż. Niwiński E.
22	Przygotowawczy do egza- minu mistrzowskiego dla różnych zawodów	Bielsko	od 15. I. 1936 r. do 26. III. 1936 r.	152	28	28	Guzdek L., kierownik kursu Dychus J. Guzdek J. Kuczejda J. Rzempiel L. Zajączek A.
23	Spawania i cięcia metali jak poz. 1	Katowice	od 17. II. 1936 r. do 26. III. 1936 r.	100	48	47	jak poz. 1
24	Dla drogomistrzów	"	od 20. I. 1936 r. do 29. III. 1936 r.	264	29	29	Inż. Machalski K., kierow- nik kursu Dr. Barański A. Prof. Bobiński W. Dr. Hupczyc B. Prof. Kamiński Z. Inż. Riess H. Inż. Waltenberger H. Inż. Wittels A.
	do przeniesienia			2819	691	676	

L. p.	Nazwa kursu	Miejsce	Czas trwania	Ilość go- dzin	Frekwencje		Wykładowcy
					było zapisa- nych	ukoń- czyło	
1	2	3	4	5	6	7	8
	z przeniesienia			2819	691	676	
25	Dla palaczy kotłowych	Katowice	od 17. I. 1936 r. do 30. III. 1936 r.	92	20	20	Inż. Rożnowski A. Prof. Stahl Wł.
26	Przygotowawczy do egzaminu mistrzowskiego dla zawodów mieszanych ze specjalnem uwzględnieniem grupy obuwniczej	Rybnik	od 14. II. 1936 r. do 5. IV. 1936 r.	170	37	36	Branny J., kierownik kursu Gołuch Br. Modlich W. Skrzypek A. Szczypa W. Zbrowoski W.
27	Przygotowawczy do egzaminu mistrzowskiego dla różnych zawodów	Katowice	od 3. II. 1936 r. do 7. IV. 1936 r.	155	29	29	Dr. Karczmarski A., kierownik kursu Blendowski J. Dr. Juras Fr. Niebroj E.
28	Dla nawijaczy maszyn trójfazowych	Bielsko	od 4. III. 1936 r. do 17. IV. 1936 r.	33	20	20	Inż. Nowak R.
	do przeniesienia			3269	797	781	

L. p.	Nazwa kursu	Miejsce	Czas trwania	Ilość go- dzin	Frekwencje		Wykładowcy
					było zapisa- nych	ukoń- czyło	
1	2	3	4	5	6	7	8
	z przeniesienia			3269	797	781	
29	Przygotowawczy do egzaminu czeladniczego	Cieszyn	od 22. I. 1936 r. do 22. IV. 1936 r.	174	17	17	Nowak K., kierownik kursu Broda K. Glajcar W. Kaleta G. Miksa Fr. Sikora W.
30	Przygotowawczy do egzaminu mistrzowskiego	Tarnowskie Góry	od 16. I. 1936 r. do 28. IV. 1936 r.	163	35	31	Krupop Fr., kierownik kursu Jaskółka T. Kempny A. Dr. Michalski Nowakowski H. Rowiński W. Sobota K.
31	Dla mechaników samochodowych	Katowice	od 20. I. 1936 r. do 5. V. 1936 r.	146	18	16	Inż. Naszkiewicz St.
	do przeniesienia			3752	867	845	

L. p.	Nazwa kursu	Miejsce	Czas trwania	Ilość go- dzin	Frekwencje		Wykładowcy
					było zapisa- nych	ukoń- czyło	
1	2	3	4	5	6	7	8
	z przeniesienia			3752	867	845	
32	Kreśleń technicznych dla ślusarzy, kowali, mecha- ników, tokarzy i t. p.	Katowice	od 23. III. 1936 r. do 7. V. 1936 r.	42	18	18	Inż. Hoepting J.
33	Dla podkuwaczy koni	„	od 2. III. 1936 r. do 13. V. 1936 r.	140	21	21	Dr. Pustówka T. Litwin Fr.
34	Urządzania wystaw skle- powych	„	od 1. IV. 1936 r. do 22. V. 1936 r.	144	13	11	Mroszczak J. Prof. Dąbrowski J. Inż. Niwiński E.
35	Spawania i cięcia metali jak poz. 1	„	od 20. IV. 1936 r. do 26. V. 1936 r.	100	50	50	jak poz. 1
36	Ondulacji wodnej	„	od 4. V. 1936 r. do 29. V. 1936 r.	20	11	11	Hliśnik A.
37	Toczenia gwintów	„	od 4. V. 1936 r. do 30. V. 1936 r.	22	19	18	Inż. Ślaczka T.
38	Dla stolarzy meblowych	„	od 17. II. 1936 r. do 19. VI. 1936 r.	260	24	24	Inż. Mielnicki St., kierow- nik kursu Inż. Kargo B. Inż. Wittels A. Domagała M., instruktor
39	i budowlanych						
	do przeniesienia			4480	1023	998	

L. p.	Nazwa kursu	Miejsce	Czas trwania	Ilość go- dzin	Frekwencje		Wykładowcy
					było zapisa- nych	ukoń- czyło	
1	2	3	4	5	6	7	8
	z przeniesienia			4480	1023	998	
40	Przygotowawczy do egzaminu mistrzowskiego dla różnych zawodów	Katowice	od 17. IV. 1936 r. do 25. I. 1936 r.	156	28	27	jak poz. 27
41	I. rok kursu dla laborantów chemicznych „A” (2-letni)	„	od 4. XI. 1935 r. do 30. VI. 1936 r.	423	19	16	Dr. Pizło J., kierownik kursu Inż. Dylla St. Inż. Karpiński W. Inż. Munkiewicz J. Inż. Pillich K. Prof. Plata J.
42	I. rok kursu dla laborantów chemicznych „B”	„	od 4. XI. 1935 r. do 30. VI. 1936 r.	424	21	14	Dr. Pizło J., kierownik kursu Inż. Dylla St. Inż. Karpiński W. Inż. Munkiewicz J. Prof. Plata J.
	do przeniesienia			5483	1091	1055	

L. p.	Nazwa kursu	Miejsce	Czas trwania	Ilość go- dzin	Frekwencje		Wykładowcy
					było zapisa- nych	ukoń- czyło	
1	2	3	4	5	6	7	8
43	z przeniesienia Przygotowawczy do egza- minu mistrzowskiego (dla grup zawodowych) „A”	Mysłowice	od 1. IV. 1936 r. do 1. VII. 1936 r.	5483 284	1091 55	1055 55	Bednorz L., kierownik kursu Czyżykowa Fr. Kojm H. Krawczyk K. Marcisz J. Pecold Z. Prus A. Skrzyński J. Zingler P.
44	Przygotowawczy do egza- minu mistrzowskiego (dla grup zawodowych) „B”	„	od 1. IV. 1936 r. do 1. VII. 1936 r.	261	51	46	Bednorz L., kierownik kursu Czyżykowa Fr. Kojm H. Kozak W. Krawczyk K. Pecold Z. Prus A. Skrzyński J.
45	Dla palaczy kotłowych do przeniesienia	Katowice	od 16. IV. 1936 r. do 1. VII. 1936 r.	92	21	21	Inż. Rożnowski A. Prof. Stahl Wł.
				6120	1218	1177	

L. p.	Nazwa kursu	Miejsce	Czas trwania	Ilość go- dzin	Frekwencje		Wykładowcy
					było zapisa- nych	ukoń- czyło	
1	2	3	4	5	6	7	8
	z przeniesienia			6120	1218	1177	
46	Przygotowawczy do egzaminu mistrzowskiego (dla grup zawodowych)	Wodzisław	od 1. V. 1936 r. do 2. VII. 1936 r.	297	53	47	Kaczorowski W., kierow- nik kursu Chruszcz A. Herr A. Kozub W. Kozakiewicz W. Krzemień J. Repelewicz J. Wątopek J.
47	Dydaktyczny techniki reklamy dla nauczycieli gimnazjów i szkół kupieckich	Katowice	od 22. VI. 1936 r. do 4. VII. 1936 r.	90	20	20	Dr. Lisak J. Dyr. Łaszcz J. Inż. Mielnicki St. Mroszczak J.
48	Dydaktyczny techniki reklamy dla nauczycieli gimnazjów i szkół kupieckich	„	od 6. VII. 1936 r. do 18. VII. 1936	90	13	13	Dr. Lisak J. Inż. Mielnicki St. Mroszczak J. Winiarski J.
	Ogółem			6597	1304	1257	

Zestawienie tabelaryczne kursów przechodnich,
t. j. rozpoczętych w roku szkolnym 1935/36, a mających się zakończyć w roku szkolnym 1936/37

L. p.	Nazwa kursów	Miejsce	Rozpoczęty	Ilość godzin	Ilość uczestników		Wykładowcy
					zapis.	uczęszczających	
1	Dla elektromonterów	Katowice	23. III. 1936 r.	167	38	38	Inż. Mielke G., kierownik kursu Prof. Bobiński W. Inż. Madeyski J. Inż. Geisler W. Prof. Stahl Wł. Inż. Karcz A. Inż. Zastynec R.
2	Dla monterów i instalatorów wodociagowych	„	2. VII. 1936 r.	56	21	20	Inż. Rożnowski A. Inż. Przybyłowski W.
3	Przygotowawczy do egzaminu mistrzowskiego (z uwzględnieniem grupy piekarzy)	Nowa Wieś	23. VII. 1936 r.	198	32	31	Kuchta T., kierownik kursu Knapczyk Fr. Krawczyk K. Szuchaja G. Kozak W.
4	Zawodowy obuwniczy	Katowice	27. VII. 1936 r.	60	27	25	Blendowski J. Szołtysek J.
5	Spawania i cięcia metali wspólnie ze Stowarzyszeniem dla Rozwoju Spawania i Cięcia Metali	„	5. VIII. 1936 r.	100	59	57	Inż. Tułacz P., dyrektor Stow. dla Rozwoju Spawania i Cięcia Metali
Ogółem				581	177	171	

Zestawienie:

	Ilość godzin	Ilość uczestników	
		zapis.	uczęsz- czają- cych
Kursy odbyte w roku szkolnym 1935/36	6597	1304	1257
Kursy przechodnie	581	177	171
	7178	1481	1428

Zamknięcie rachunkowe
za roczny okres obrachunkowy od dnia

WPLYWY

Pozycje	Wyszczególnienie	Rzeczywiste osiągnięte w okresie 1935/36	
		Sumy poszczególne	Razem
1	Nadwyżka z ubiegłego okresu na dzień 1 września 1935 r.	—	8.699·73
2	Opłaty szkolne:		
	a) czesne, wpisowe i taksy egzaminacyjne	63.393·04	
	b) za druki szkolne i różne inne	2.217·34	65 610·38
3	Z warsztatów lub pracowni szkolnych:		
	wpływ — netto		
	mniej 10% przeznaczonych na organizację uczniowskie		
	suma uzyskana	—	—
4	Różne wpływy, składki członków i t. p.	—	8.612·89
5	Zapomogi:		
	a) od samorządów, organizacji społecznych i zawodowych, ofiary, zapisy i t. p.	—	
	b) z budżetu śląskiego	4.374·97	
	c) z funduszu specjalnego (dodatku do państwowego podatku przemysłowego)	7.530·—	11.904·97
	Ogółem		94.827·97

Komisja Rewizyjna :

(—) J. Blendowski (—) inż. T. Machocki
(—) K. Niškiewicz (—) Paweł Lotter

Katowice, dnia 17 września 1936 r.

wpływów i wydatków
1. IX. 1935 do dnia 31. VIII. 1936 r.

WYDATKI

Pozycje	Wyszczególnienie	Rzeczywiste w okresie 1935/36	
		Sumy poszczególne	Razem na pozycje
1	Wydatki osobowe:		
	a) uposażenia	55.884·54	
	b) świadczenia społeczne	1.623·93	
	c) różne inne	2.901·24	60.409·71
2	Pomieszczenia:		
	a) komorne	2.125·01	
	b) drobny remont i konserwacja	96·50	2.221·51
3	Opał, światło, energia, utrzymanie porządku i inne wydatki gospodarcze	—	1.534·91
4	Uzupełnienie i konserwacja inwentarza szkolnego w:		
	a) urządzeniach lokali szkolnych	—	
	b) pomocach naukowych	3.231·24	3.231·24
	c) innych działach	—	—
5	Uzupełnienie i konserwacja inwentarza warsztatowego w:		
	a) urządzeniach lokali warsztatowych	1.585·—	
	b) pomocach warsztatowych	2.984·55	4.569·55
	c) innych działach	—	—
6	Uzupełnienie i konserwacja inwentarza biurowego	—	224·15
7	Wydatki kancelaryjne	—	3.287·82
8	Różne inne	—	7.461·18
9	Pozostałość kasowa na 31 sierpnia 1936 r.	—	11.887·90
	Ogółem		94.827·97

Spis członków.

W okresie sprawozdawczym liczył Instytut 7-miu członków wspierających, oraz 125 członków zwyczajnych.

Członkowie wspierający.

1. Czernickie Towarzystwo Węglowe kop. „Hoym“, poczta Niewiadom Górny, pow. Rybnik.
2. Izba Rzemieślnicza w Katowicach.
3. „Lignoza“, Spółka Akcyjna w Katowicach.
4. Państwowe Zakłady Wodociągowe w Katowicach.
5. Polskie Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Województwa Śląskiego w Katowicach.
6. Zjednoczone Fabryki Związków Azotowych w Mościcach i Chorzowie, Chorzów.
7. Zjednoczone Huty Królewska i Laura w Katowicach.

Członkowie zwyczajni:

1. *Barcikowski Janusz*, inżynier, St. Bierań, „Lignoza“ S. A.
2. *Bednorz Leopold*, kier. szkoły, Mysłowice, ul. Towarowa 41.
3. *Biolik Augustyn*, elektromonter, Łęczyny, Zielona 4.
4. *Bizoń Mieczysław*, inżynier, Katowice, Młyńska 22.
5. *Blendowski Jan*, urzędnik, Katowice, Urząd Wojewódzki Śląski.
6. *Bobiński Witold*, nauczyciel, Katowice, ul. Gliwicka 23/7.
7. *Bobrownicki Włodzimierz*, inżynier, Chorzów, Zj. Fabr. Zw. Azot.
8. *Branny Jan*, kier. szkoły, Rybnik, Cementarna 1.
9. *Brochocki Jan*, inżynier, Chorzów, Zj. Fabr. Zw. Azot.
10. *Brząkałik Paweł*, elektrotechnik, Orzegów, ul. Korfantego 12.
11. *Cienciała Józef*, inżynier, Chorzów, Sobieskiego 20.
12. *Cyron Ernest*, mistrz szewski, Mikołów, Stawowa 6.
13. *Czech Ludwik*, techn. masz., Żwaków, p. Tychy.
14. *Dalbor Bolesław*, inżynier, Chorzów, Katowicka 4.

Wystawa prac Spółdzielni „Obuwnik” w Katowicach.

15. *Daniec Eugenjusz*, inżynier, Katowice, Urząd Wojewódzki Śląski.
16. *Derda Stanisław*, inżynier, Dąbrowa Górnicza, Kr. Jadwigi 23.
17. *Domagała Marcin*, mistrz stol., Katowice, Francuska 5.
18. *Dyląg Józef*, drukarz, Katowice III, Janasa 6.
19. *Dylla Stanisław*, inżynier, Dąbrowa Górnicza, Krótka 14.
20. *Ganzenmüller Karol*, dyrektor, Piotrowice, Mikołowska 44.
21. *Gromnicki Adam*, inżynier, Chorzów, Zj. Fabr. Zw. Azot.
22. *Gryger Stanisław*, inżynier, Katowice, Piłsudskiego 44.
23. *Guzdek Ludwik*, kier. szkoły, Bielsko, Dokszt. Szk. Zaw. nr. 1.
24. *Guzy Jan*, elektromonter, Michałkowice, Maciejkowska 6.
25. *Habdas Franciszek*, krawiec, Katowice, Kilińskiego 5.
26. *Hajduk Aleksander*, palacz, Siemianowice, Michałkowicka 12.
27. *Hamerlok Józef*, przemysłowiec, Katowice, ul. Kościuszki 16.
28. *Heilig Leopold*, nauczyciel, Bielsko, Pierackiego 21 a.
29. *Hess Alojzy*, kier. szkoły, Pszczyna, Kopernika 7.
30. *Hryniewiecki Piotr*, inżynier, Chorzów, Zj. Fabr. Zw. Azot.
31. *Hupczyc Bolesław*, inżynier, Katowice, Śl. Techn. Zakł. Nauk.
32. *Jesioneł Wiktor*, piekarz, Katowice III, Narutowicza 14.
33. *Juras Franciszek dr.*, urzędnik, Katowice, Urząd Wojewódzki Śl.
34. *Juzwa Leopold*, urzędnik, Katowice, Kopernika 3.
35. *Kamiński Zygmunt*, nauczyciel, Katowice, Rybnicka 5/I.
36. *Karczmarski Adam dr.*, urzędnik, Katowice, Urząd Woj. Śl.
37. *Kurpiński Wiesław*, inżynier, Katowice, Sienkiewicza 25/12.
38. *Kiciński Kazimierz*, inżynier, Katowice, Mikołowska 126.
39. *Klima Franciszek*, przemysłowiec, Katowice, Krakowska 22.
40. *Knapik Józef*, asystent chem., Katowice, Śl. Techn. Zakł. Nauk.
41. *Kobyliński Bronisław*, inżynier, Chorzów, Zj. Fabr. Zw. Azot.
42. *Kojm Hieronim*, nauczyciel, Mysłowice, Towarowa 4.
43. *Kolarczyk Józef*, Cieszyn, Niemiecka 5.
44. *Koło Mechaników Śl. T. Z. N.*, Katowice, Śl. T. Z. N.
45. *Konduszek Wilhelm*, rzemieślnik, Mysłowice, Piastowska 11.
46. *Konieczny Aleksander*, rzemieślnik, Warszawa, Bielańska 2.
47. *Korporacja Koncesjon. Przemysł. Kominiarskich*, Katowice, Pl. Wolności 12.
48. *Kossuth Stanisław*, inżynier, Katowice, Kościuszki 48.
49. *Kościukiewicz Stanisław*, inżynier, St. Bieruń, Lignoz S. A.
50. *Kozubowski Kazimierz*, inżynier, Chorzów, ul. Prez. Mościckiego 9 a.
51. *Król Edward*, palacz, Brzeizny Śl., Bytomska 8.
52. *Kukła Eryk*, rzemieślnik, Wielkie Hajduki, Krakowska 86.
53. *Kulawik Stanisław*, rzemieślnik, Katowice, Piłsudskiego 63.
54. *Litwin Franciszek*, ogniomistrz, Bielsko, 21 pal.
55. *Lotter Paweł*, obuwnik, Katowice, Mieleckiego 2.
56. *Łabęcki Zygmunt*, inżynier, Chorzów, Powstańców 19.

57. *Łyszczak Piotr*, rzemieślnik, Szopienice, Dworcowa 4.
58. *Machocki Tadeusz*, inżynier, Katowice, Urząd Woj. Śl.
59. *Madeyski-Poraj Juljusz*, inżynier, Katowice-Ligota, Śl. T. Z. N.
60. *Małoch Alojzy*, mechanik, Katowice, Dębowa 57 a.
61. *Mazepa Tadeusz*, ślusarz, Szopienice, Łęg 14.
62. *Mielnicki Stanisław*, inżynier, Katowice, Zabrska 14.
63. *Mitkiewiczówna Helena*, urzędniczka, Chorzów, Zj. Fabr. Zw. Azot.
64. *Namysłowski Jan*, dyrektor, Łaziska Górne.
65. *Naszkiewicz Stanisław*, inżynier, Katowice, Kościuszki 57.
66. *Niebrój Emil*, urzędnik, Katowice, Urząd Woj. Śl.
67. *Niškiewicz Kiljan*, przemysłowiec, Katowice, Dąbrowskiego 3.
68. *Nawara Jerzy*, dr. wet., Pszczyna.
69. *Nowicki Bernard*, rzemieślnik, Nowa Wieś, Bytomska 6.
70. *Nyga Jan*, rzemieślnik, Szopienice, Wałowa 6.
71. *Obrapalski Jan*, inżynier, Katowice, Opolska 11.
72. *Olszewicz Władysław*, inżynier, Siemianowice, 3-go Maja 4.
73. *Orszulik Oskar*, mechanik, Piotrowice, Piłsudskiego 28.
74. *Pecold Zenon*, nauczyciel, Mysłowice, Piłsudskiego 3.
75. *Penczek Józef*, elektromonter, Katowice, Gliwicka 39.
76. *Piątek Stanisław*, rzemieślnik, Czeladź, Bytomska 54.
77. *Pillich Konrad*, inżynier, Katowice, Śl. Techn. Zakł. Nauk.
78. *Pizło Juljusz*, dr. chem., Katowice, Śl. Techn. Zakł. Nauk.
79. *Plichta Józef*, rzemieślnik, Kobiór, Plichtowa 131.
80. *Postułka Henryk*, przemysłowiec, Katowice, Gen. Zajączka 20.
81. *Potyrala Franciszek*, inżynier, Michałkowice, kop. Maks.
82. *Prawdzik Karol*, rzemieślnik, Chorzów, Pl. Św. Jana 37.
83. *Prymula Ryszard*, kinooperator.
83. *Przymusowy Cech Fryzjerów*, Katowice, ul. Sokolska 5.
85. *Przymusowy Cech Krawców*, Bieruń Stary.
86. *Przymusowy Cech Krawców*, Ruda Śl.
87. *Pustówka Teodor*, dr. wet., Katowice, Urząd Woj. Śl.
88. *Ramocki Juljusz*, dr. wet., Ruda, Do Kaplicy 11.
89. *Rupacz Jan*, Szopienice, Piłsudskiego 21.
90. *Riess Henryk*, inżynier, Cieszyn, Błogocka 14.
91. *Rulczyński Antoni*, rzemieślnik, Katowice, 3-go Maja 19.
92. *Rychlik Żdzisław*, inżynier, Katowice, Stow. Doz. Kotł. Par.
93. *Samarzewski Wojciech*, rzemieślnik, Chorzów, Wolności 76.
94. *Scheja Teodor*, rzemieślnik, Wełnowiec, Damrota 27.
95. *Sikora Paweł*, inżynier, Bielszowice, kopalnia.
96. *Siłko Franciszek*, rzemieślnik, Świętochłowice, Falvy 2.
97. *Skrzypek Ludwik*, rzemieślnik, Katowice, Kościuszki 38.
98. *Sobek Roman*, inżynier, Chorzów, Zj. Fabr. Zw. Azot.
99. *Stahl Włodzimierz*, nauczyciel, Katowice, Śl. T. Z. N.

100. *Stanko Augustyn*, rzemieślnik, Siemianowice, Wandy 13.
101. *Stebel Karol*, rzemieślnik, Szopienice, Piłsudskiego 44.
102. *Szczyrba Gerhard*, rzemieślnik, Mokre, Młyńska 2.
103. *Szmigielski Bronisław*, urzędnik, Katowice, Pl. Wolności 12.
104. *Szołtysek Józef*, rzemieślnik, Nowy Bytom, Niedurnego 60.
105. *Szpotański Kazimierz*, inżynier, Warszawa, Kałuszyńska 2.
106. *Szwachula Józef*, rzemieślnik, Markłowice Dolne, p. Rybnik.
107. *Ślaczka Tadeusz*, inżynier, Katowice, Śl. T. Z. N.
108. *Tomaszczyk Antoni*, nauczyciel, Pszczyna, Mickiewicza 4.
109. *Trzebicki Hugo*, inżynier, Chorzów, ul. Piastowska 11.
110. *Waltenberger Bronisław*, inżynier, Chorzów, Sobieskiego 19.
111. *Wawrzynek Leon*, ślusarz, Rybnik, Rudzka 31.
112. *Wicik Eugenjusz*, urzędnik, Przetajka, Wiejska 29.
113. *Wiecełek Teodor*, dozorca elektr., Katowicka Hałda, Bugli 3.
114. *Wieczorek Augustyn*, rzemieślnik, Rybnik, Sobieskiego 23.
115. *Wierzbicki Stanisław*, inżynier, Krywałd, p. Szczygłowice.
116. *Wilk Alojzy*, rzemieślnik, Rydułtowy, Pszczyńska 15.
117. *Wittels Adolf*, inżynier, Katowice, Śl. Techn. Zakł. Nauk.
118. *Włoczko Leon*, rzemieślnik, Świętochłowice, Długa 45.
119. *Wojciechowski Antoni*, rzemieślnik, Oświęcim III.
120. *Wojciechowski Marjan*, inżynier, Niewiadom.
121. *Wolny Cech Murarzy i Cieśli*, Katowice, ul. Św. Jana 10.
122. *Wycislik Piotr*, kamieniarz, Szopienice, ul. Ściborskiego 4.
123. *Ziaja Alojzy*, rzemieślnik, Szopienice, Kowalska 7.
124. *Zmarzły Józef*, rzemieślnik, Chorzów, Zj. Fabr. Zw. Azot.
125. *Zebrowski Wacław*, rzemieślnik, Katowice, Krakowska 26.

U w a g a. Składka członka zwyczajnego wynosi 5 zł rocznie, członka wspierającego najmniej 50 zł rocznie.

Wykaz prenumerowanych czasopism.

Czasopism prenumerowano 31, a mianowicie:

1. A. E. G. Mitteilungen.
2. Cement.
3. Contact.
4. Dekoration und Reklame.
5. Deutsche Berufs-Erziehung.
6. Dziennik Urzędowy Min. W. R. i O. P.
7. Dziennik Ustaw R. P.
8. Encyklopedia Nauk Politycznych.
9. Gazeta Przemysłowo-Rzemieślnicza.
10. Gazeta Urzędowa Woj. Śl. Dział szkolny.
11. Gebrauchsgraphik.

12. Gebrauchswerbekunst.
13. Głos Rzemieślnika.
14. Kupiec i Rzemieślnik.
15. Lehrlings Jugend- und Berufsfürsorge.
16. Malarz.
17. Nowa Odzież.
18. Polska Niepodległa.
19. Przegląd elektrotechniczny.
20. Przegląd Rzemieślniczy.
21. Przemysł Skórny.
22. Reklama.
23. Reklamelet.
24. Rolnik Śląski.
25. Rzemiosło.
26. Schaufenster-Praxis.
27. Słownik Techniczny Polsko-Niemiecki.
28. Spawanie i Cięcie Metali.
29. Technik.
30. Technische Erziehung.
31. Wiadomości Elektrotechniczne.

S p i s w y k ł a d o w c ó w .

na kursach Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Katowicach w roku szkolnym 1935/36.

1. *Barański Aleksander* dr. med., lekarz szkolny Śl. Techn. Zakł. Nauk.
2. *Bednorz Leopold*, kierownik Dokszt. Szkoły Zaw. w Mysłowicach.
3. *Blendowski Jan*, radca Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.
4. *Bobiński Witold*, nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
5. *Branny Jan*, kierownik Dokszt. Szkoły Zaw. w Rybniku.
6. *Broda Karol*, mistrz krawiecki.
7. *Chruszcz Maksymilian*, mistrz piekarski.
8. *Czyżykowska Franciszka*, nauczycielka Szkoły Pow. w Mysłowicach.
9. *Dąbrowski Józef*, nauczyciel Miejskiej Szk. Handl. w Katowicach.
10. *Derda Stanisław* inż., pracownik przemysłowy.
11. *Domagała Marcin*, instruktor Śl. T. Z. N. i mistrz stolarsko-model.
12. *Dychus Józef*, instruktor Państw. Szk. Przem. w Bielsku.
13. *Dylla Stanisław*, inż., nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
14. *Geisler Władysław*, inż., pracownik samorządowy.
15. *Głajcar Władysław*, nauczyciel Dokszt. Szkoły Zaw. w Cieszynie.
16. *Goluch Bronisław*, nauczyciel Dokszt. Szkoły w Rybniku.
17. *Guzdek Józef*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Czechowicach.
18. *Guzdek Ludwik*, kierownik Dokszt. Szk. Zaw. w Bielsku.

19. *Heilig Leopold*, nauczyciel Państw. Szkoły Przem. w Bielsku.
20. *Herr Antoni*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Wodzisławiu i czeladnik stolarski.
21. *Hess Alojzy*, kierownik Dokszt. Szk. Zaw. w Pszczynie.
22. *Hliśnik Augustyn*, mistrz fryzjerski.
23. *Hoepfing Juliusz*, inż., nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
24. *Hupczyc Bolesław*, inż. dr., nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
25. *Jaskółka Tomasz*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Tarn. Górach.
26. *Juras Franciszek*, dr., referendarz Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.
27. *Kaczorowski Władysław*, kierownik Dokszt. Szk. Zaw. w Wodzisławiu.
28. *Kaleta Gustaw*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Cieszynie.
29. *Kamiński Zygmunt*, nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
30. *Karcz Andrzej*, inż., kierownik Warsztatów Elektr. w Śl. T. Z. N.
31. *Karczmarz Adam*, dr., radca Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.
32. *Karge Bronisław*, inż., kierownik Wydz. Mech. Śl. Techn. Zakł. Nauk.
33. *Karpiński Wiesław*, inż., nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
34. *Kempny Augustyn*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Tarn. Górach.
35. *Knapczyk Franciszek*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Nowej Wsi.
36. *Kojm Hieronim*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Mysłowicach.
37. *Kozak Walter*, mistrz piekarski.
38. *Kozub Władysław*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Wodzisławiu.
39. *Krawczyk Karol*, sekretarz administr. w Urzędzie Woj. Śl.
40. *Krupop Franciszek*, kierownik Szkoły Powszechnej w Tarn. Górach.
41. *Krzukiewicz Władysław*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Wodzisławiu.
42. *Krzemień Józef*, urzędnik magistracki w Wodzisławiu.
43. *Kuchajda Jan*, kierownik Szkoły Powszechnej w Bielsku.
44. *Kuchta Tomasz*, kierownik Dokszt. Szk. Zaw. w Nowej Wsi.
45. *Lisak Józef*, dr., wizytator Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.
46. *Litwin Franciszek*, starszy ogniomistrz 21 p. a. I. w Bielsku.
47. *Łaszczy Jerzy*, dr., dyrektor Śl. Tow. Wyst. i Propag. Gosp. w Katowicach.
48. *Machalski Karol*, inż., kierownik Wydz. Drog. Śl. Techn. Zakł. Nauk.
49. *Madeyski Juliusz*, inż., nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
50. *Mandrysz Józef*, mistrz rzeźnicki.
51. *Marcisz Jan*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Mysłowicach.
52. *Markiewicz Kazimierz*, inż., nauczyciel Państw. Szk. Przem. w Bielsku.
53. *Michalski Tadeusz*, dr., powiatowy lekarz wet. w Tarnowskich Górach.
54. *Mielke Gustaw*, inż., kierownik Wydz. Elektr. Śl. Techn. Zakł. Nauk.
55. *Mielnicki Stanisław*, inż., kierownik Wydz. Budowl. Śl. Techn. Zakł. Nauk.
56. *Miksa Franciszek*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Cieszynie.
57. *Modlich Wincenty*, mistrz szewski.
58. *Mroszczak Józef*, artysta grafik.

59. *Munkiewicz Janusz*, inż., nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
60. *Naszkiewicz Stanisław*, inż., kierownik Warszt. Mechan. Śl. Techn. Zakł. Nauk.
61. *Niebrój Emil*, referendarz Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.
62. *Nieśtańczyk Alojzy*, dr., powiat. lekarz weter. w Rybniku.
63. *Niwiński Edward*, inż., nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
64. *Nowak Kazimierz*, kierownik Dokszt. Szk. Zaw. w Cieszynie.
65. *Nowak Rudolf*, nauczyciel Państw. Szk. Przem. w Bielsku.
66. *Nowakowski Stefan*, kierownik Szk. Przysp. Kupieckiego w Tarnowskich Górach.
67. *Nyga Jan*, mistrz malarski.
68. *Olczakowski Władysław*, inż., kontroler Stowarz. Doz. Kotł. Par. w Katowicach.
69. *Pardygol Adolf*, asesor Starostwa w Pszczynie.
70. *Pecold Zenon*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Mysłowicach.
71. *Pillich Konrad*, inż., nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
72. *Pizło Juliusz*, dr., nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
73. *Plata Józef*, nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
74. *Płonka Antoni*, kierownik działu w Urzędzie Skarb. w Pszczynie.
75. *Prus Antoni*, nauczyciel Jednorocz. Szk. Przysp. Kup. w Mysłowicach.
76. *Przybyłowski Władysław*, inż., pracownik Śl. Zakł. Elektr. w Katowicach.
77. *Pustówka Teodor*, dr., lek. wet. w Inspektor. Weter. Urzędu Woj. Śl.
78. *Ramocki Juliusz*, dr., lek. wet. w Rudzie.
79. *Repelewicz Józef*, nauczyciel Dokszt., Szk. Zaw. w Wodzisławiu.
80. *Riess Henryk*, inż., radca budownictwa w Cieszynie.
81. *Rowiński Władysław*, dyrektor Banku Ludowego w Tarn. Górach.
82. *Rożnowski Antoni*, inż., kierownik biura techn.
83. *Rzempiel Leopold*, sekretarz Państw. Szk. Przem. w Bielsku.
84. *Sikora Władysław*, pracownik przedsiębior. prywatn. w Cieszynie.
85. *Skrzyński Jan*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Mysłowicach.
86. *Skrzypek Augustyn*, mistrz piekarski.
87. *Sobota Karol*, nauczyciel Szkoły Powszechnej w Tarn. Górach.
88. *Stahl Włodzimierz*, nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
89. *Szczypa Władysław*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Rybniku.
90. *Szoltyszek Jan*, mistrz szewski.
91. *Szułaja Gerhard*, nauczyciel Gimnazjum w Mikołowie.
92. *Ślęczka Tadeusz*, inż., asystent Warszt. Mech. Śl. Techn. Zakł. Nauk.
93. *Tokarski Bartłomiej*, inż., nauczyciel Państw. Szk. Przem. w Bielsku.
94. *Tomaszczyk Antoni*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Pszczynie.
95. *Tulacz Piotr*, inż., dyrektor Stow. dla Rozw. Spaw. i Cięcia Met. w Katowicach.
96. *Waltenberger Bronisław*, inż., kierownik refer. Magistratu m. Chorzowa.

97. *Waltoś Tadeusz*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Chorzowie.
98. *Wątorek Józef*, kierownik pracowni przyrodn. w kop. Emy.
99. *Wieczorek Augustyn*, mistrz rzeźnicki.
100. *Winiarski Józef*, prokurent firmy Goduła.
101. *Wittels Adolf*, inż., nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
102. *Woźniak Tomasz*, inż., kierownik Warsztatów Państw. Szk. Przem. w Bielsku.
103. *Zajaczek Antoni*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zawod. w Bielsku.
104. *Zastyrec Roman*, inż., nauczyciel Śl. Techn. Zakł. Nauk.
105. *Zborowski Władysław*, nauczyciel Dokszt. Szk. Zaw. w Rybniku.
106. *Zingler Paweł*, mistrz szewski.

Statut

Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Katowicach,

uchwalony na Walnem Zebraniu w Katowicach dnia 16. X. 1934.

§ 1.

Stowarzyszenie nosi nazwę „Śląski Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy“ w Katowicach“ i jest stowarzyszeniem zarejestrowanem.

§ 2.

Terenem działalności stowarzyszenia jest województwo Śląskie. Siedzibą stowarzyszenia jest miasto Katowice.

§ 3.

Celem stowarzyszenia jest:

a) dokształcanie rzemieślników i pracowników przemysłowych w kierunku zawodowym przez:

1. urządzenie teoretycznych i praktycznych kursów zawodowych, odczytów, wykładów i t. p.,

2. wydawanie odpowiednich publikacyj i podręczników fachowych oraz rozszerzanie i popieranie czasopiśmiennictwa i wydawnictw zawodowych,

3. popularyzowanie wyrobów wzorowych oraz wynalazków,

4. udzielanie porad technicznych i artystycznych,

5. współdziałanie ze stowarzyszeniem naukowej organizacji pracy,

6. współdziałanie ze stowarzyszeniem porady zawodowej;

b) wyrabianie w społeczeństwie poczucia wartości wyrobów wzorowych i zamiłowania do wytwórczości rodzimej drogą odczytów, wykładów, udzielania nagród i premij i t. p.;

c) współdziałanie z władzami państwowymi, samorządu terytorjalnego i gospodarczego w zakresie kształcenia zawodowego.

§ 4.

Na fundusze stowarzyszenia składają się:

- a) składki członków,
- b) dochody z używania urządzeń stowarzyszenia,
- c) opłaty, uiszczane przez uczestników kursów,
- d) dochody z wszelkich przez stowarzyszenie urządzanych przedsięwzięć,
- e) subwencji, zapisów i fundacyj.

§ 5.

Członkowie stowarzyszenia dzielą się na członków zwyczajnych, wspierających i honorowych.

Członkiem zwyczajnym stowarzyszenia może być każda osoba fizyczna lub prawna, przyjęta przez Zarząd stowarzyszenia i opłacająca roczną składkę w wysokości, uchwalonej przez Walne Zgromadzenie.

Członkiem wspierającym stowarzyszenia może być każda osoba fizyczna lub prawna, przyjęta przez Zarząd stowarzyszenia i opłacająca roczną składkę w wysokości co najmniej 10-cio-krotnej składki członków zwyczajnych.

Członkiem honorowym stowarzyszenia mianuje na wniosek Zarządu Walne Zgromadzenie osoby fizyczne lub prawne za zasługi, położone dla dobra stowarzyszenia.

Zarząd stowarzyszenia może kandydata na członka nie przyjmując bez podania powodów.

Członek stowarzyszenia może być z niego wykluczony uchwałą Zarządu, powziętą wskutek:

- a) działania członka na szkodę stowarzyszenia,

b) wyroku sądowego, pozbawiającego członka praw obywatelskich.

Pozatem Zarząd może uznać członkostwo za wygasłe, jeżeli członek mimo 3-krotnego upomnienia nie uiścił składki rocznej. W tym wypadku następuje wykreślenie członka z listy członków.

Uchwała o wykluczeniu członka ze stowarzyszenia zapada zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków Zarządu. O wykluczeniu względnie wykreśleniu członka zawiadamia Zarząd interesowanego drogą pisemną.

Od uchwały wykluczającej członka ze stowarzyszenia przysługuje interesowanemu prawo odwołania do Walnego Zgromadzenia.

§ 6.

Obowiązkiem członków stowarzyszenia jest popieranie celów stowarzyszenia.

§ 7.

Wszyscy członkowie mają prawo:

- a) wyboru,
- b) wybieralności,
- c) brania udziału w Walnych Zgromadzeniach z prawem głosowania,
- d) korzystania z urządzeń stowarzyszenia, według norm ustalonych przez Zarząd.

§ 8.

Władzami stowarzyszenia są:

- a) Walne Zgromadzenie,
- b) Zarząd,
- c) Komisja Rewizyjna.

§ 9.

Walne Zgromadzenie zwołuje prezes lub jego zastępca na 14 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia, podając miejsce, czas i porządek obrad członkom pisemnie do wiadomości.

Zwołanie Walnego Zgromadzenia winno również nastąpić, jeżeli tego zażąda na piśmie co najmniej $\frac{1}{4}$ członków stowarzy-

szenia, podając równocześnie porządek dzienny Zgromadzenia. Zwołanie Walnego Zgromadzenia nastąpić musi również na żądanie Wojewody Śląskiego.

Zwołanie takiego Walnego Zgromadzenia winno nastąpić w przeciągu miesiąca od dnia wpłynięcia do Zarządu stowarzyszenia odnośnego żądania. Wyznaczenie terminu takiego Walnego Zgromadzenia następuje w trybie przewidzianym w ustępie 1 niniejszego paragrafu.

Do ważności uchwał Walnego Zgromadzenia potrzebna jest obecność co najmniej połowy członków stowarzyszenia. Jeżeli w oznaczonym dniu i czasie wspomniana liczba się nie zbierze, Walne Zgromadzenie rozpocznie obrady przy każdej ilości członków w pół godziny po oznaczonym terminie, przyczem do prawomocności uchwał potrzebna jest bezwzględna większość głosów obecnych członków.

Osoby prawne, będące członkami stowarzyszenia, biorą udział w Walnym Zgromadzeniu przez delegata, podanego Zarządowi stowarzyszenia do wiadomości na piśmie.

Na Walnym Zgromadzeniu przewodniczy osoba wybrana przez to Zgromadzenie.

Zwyczajne Walne Zgromadzenia odbywają się raz w roku we wrześniu lub październiku.

Z przebiegu obrad Walnego Zgromadzenia spisuje się protokół, który podpisuje przewodniczący, sekretarz i 1 członek zebrania, powołany przez przewodniczącego.

Odpis protokołu Walnego Zgromadzenia, jako też odpis budżetu, przedkłada się Wojewodzie Śląskiemu, który w sprawach budżetu może zgłosić swoje zastrzeżenia.

§ 10.

Zarząd Stowarzyszenia składa się z 7 członków. Walne Zgromadzenie wybiera 4 członków Zarządu, pozostałych 3 członków delegują po jednym Izba Przemysłowo-Handlowa w Katowicach, Izba Rzemieślnicza w Katowicach i Wydział Oświecenia Publicznego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w Katowicach. Czas urzędowania członków Zarządu z wyboru trwa 2 lata. Po roku

ustępuje 2 członków, po dwu latach następnych dwóch członków. Ponowny wybór jest dopuszczalny.

Zarząd wybiera z pomiędzy siebie prezesa i jego zastępcę, oraz określa czynności pozostałych członków.

Zarząd może przełać część swych czynności na Komisję.

Delegat Wydziału Oświecenia Publicznego opiekuje się przedewszystkiem sprawami pedagogicznymi.

§ 11.

Do zakresu działania Zarządu należy:

- a) zwoływanie Walnego Zgromadzenia,
- b) ogólne kierownictwo sprawami stowarzyszenia,
- c) opracowywanie programu działalności stowarzyszenia,
- d) przyjmowanie członków i ich wykluczanie,
- e) opracowywanie sprawozdań rocznych dla Walnego Zgromadzenia i przedstawiania zamknięć rachunkowych,
- f) powoływanie dyrektora Instytutu.

Powołanie dyrektora Instytutu wymaga zatwierdzenia Wojewody Śląskiego. Innych urzędników przyjmuje prezes na wniosek dyrektora.

Dyrektor Instytutu bierze udział w posiedzeniach Zarządu z prawem inicjatywy i głosem doradczym.

§ 12.

Dyrektor Instytutu kieruje pracami Instytutu zgodnie z postanowieniami statutu, uchwałami Zarządu i wymaganiami specjalnego regulaminu, uchwalonego przez Zarząd i zatwierdzonego przez Wojewodę Śląskiego.

§ 13.

Posiedzenia Zarządu zwołuje prezes lub jego zastępca drogą pisemną na 8 dni przed terminem posiedzenia z podaniem miejsca, godziny i porządku obrad. Posiedzenia winny się odbywać co najmniej raz na kwartał. Zarząd ma prawo zapraszać na posiedzenie osoby w charakterze rzeczoznawców z głosem doradczym.

Z przebiegu posiedzenia sporządza się protokół, który podpisuje przewodniczący oraz sekretarz.

Odpis protokołu przedkłada się Wojewodzie Śląskiemu.

Do ważności uchwał potrzebna jest obecność 4 członków z prezesem lub jego zastępcą.

§ 14.

Komisja Rewizyjna składa się z 3 członków oraz 2 zastępców, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na okres 1 roku. Komisja Rewizyjna bada co najmniej raz na kwartał księgi rachunkowe a raz w roku przed Walnem Zgromadzeniem zamknięcia rachunkowe i stawia Walnemu Zgromadzeniu wnioski o ich zatwierdzenie lub odrzucenie.

§ 15.

Stowarzyszenie reprezentuje nazewnątrz prezes względnie jego zastępcą. Pisma do władz oraz zobowiązania i zarządzenia finansowe (wyплаты) Instytutu podpisują prezes i dyrektor lub pełniący ich obowiązki, a wszelkie inne pisma podpisuje dyrektor Instytutu.

§ 16.

Zmiana statutu następuje na skutek uchwały, powziętej większością $\frac{2}{3}$ obecnych na Walnem Zgromadzeniu członków.

§ 17.

Wszystkie spory między członkami, wynikające z przynależności do stowarzyszenia, załatwia w pierwszej i ostatniej instancji sąd polubowny, do którego każda strona wybiera z pośród członków stowarzyszenia po jednym arbitrze, ci zaś wybierają również z pomiędzy członków stowarzyszenia superarbitra. W razie braku zgody wyznacza superarbitra prezes lub jego zastępcą.

§ 18.

Do ważności uchwały rozwiązującej stowarzyszenie wymagana jest zgoda $\frac{2}{3}$ członków obecnych na Walnem Zgromadzeniu.

Uchwała o likwidacji Instytutu, oraz przeznaczenie jego majątku, wymaga zgody Wojewody Śląskiego.

ERRATA.

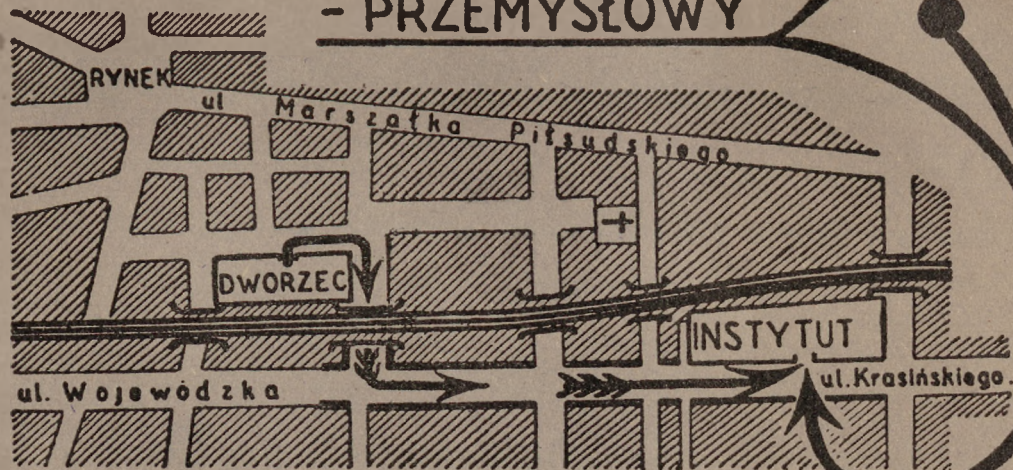
			zamiast	powinno być
Str. 10	wiersz 2	od dołu	29	39
„ 10	„ 1	„	6602	6605
„ 11	pozycja 7	kolumna 5		1
„ 14	wiersz 2	od dołu	do 15. XI. 1934	do 15. IX. 1934
„ 14	wiersz 1	od dołu	Od 16. XI. 1928	Od 16. IX. 1934
„ 25	pozycja 2	kolumna 4	do 13. I. 1935	do 13. I. 1936
„ 33	„ 40	„ 4	do 25. I. 1936	do 25. VI. 1936
„ 43	wiersz 14	od góry	Wieciołek	Wiesiołek

Spis treści.

	Str.
Zarząd	5
Sprawozdanie za okres 1926—1936:	
Założenie Instytutu	7
Cele Instytutu	9
Zestawienie kursowe ogólne za okres 1927—1936	10
Zestawienie kursowe według zawodów za okres 1927—1936	11
Inne prace Instytutu	13
Pomieszczenie Instytutu	13
Prezesi i Dyrektorzy Instytutu w czasie 10-lecia	14
Ruch członków	15
Przegląd czynności organizacyjnych	16
Zestawienie finansowe za okres 1927—1936	16
Majątek Instytutu	18
Ogólne uwagi, dotyczące się kursów	19
Sprawozdanie za rok 1935/36:	
Sprawozdanie ogólne	22
Działalność Zarządu, Komisji Rewizyjnej i biura	24
Zestawienie kursów odbytych w r. 1935/36	25
Zamknięcie rachunkowe za rok 1935/36	38
Spis członków w r. 1935/36	40
Wykaz prenumerowanych czasopism	43
Spis wykładowców za rok 1935/36	44
Statut Instytutu	48

Jak odnajdziesz w Katowicach

ŚLĄSKI INSTYTUT RZEMIEŚLNICZO-
- PRZEMYSŁOWY

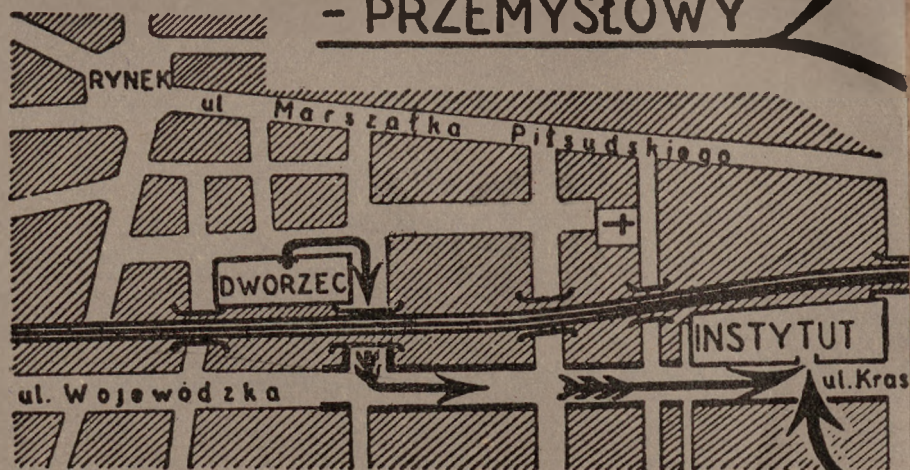
Z dworca na prawo - tunelem - prosto ul. Wojewódzką
do gmachu Śl. Technicznych Zakładów Naukowych
ul. Krasieńskiego N° 3 - tel. 335.37 - P.K.O. Nr. 303599.

P.N.89.

Plan sytuacyjny.

Jak odnajdziesz w Katowicach

ŚLĄSKI INSTYTUT RZEMIEŚLNICZO-
- PRZEMYSŁOWY

Z dworca na prawo – tunelem – prosto ul. Wojewódzka
do gmachu ŚL. Technicznych Zakładów Naukowych

ul. Krasinskiego № 3 - tel. 335.33 - P.O. Nr 003599.

P.N. 89.

Plan sytuacyjny

Biblioteka Śląska w Katowicach

Id: 0030000720656

SL II 22520/8

